

International
Handball
Federation

IX. Pravila igre

Izdanje: 1. mart 2024. godine

**RUKOMETNI SAVEZ
CRNE GORE**

**ZAJEDNICA RUKOMETNIH
SUDIJA CRNE GORE**

Sadržaj

I. Predgovor	3
Pravila igre	4
Pravilo 1 – Igralište	4
Pravilo 2 – Vrijeme trajanja igre, završni signal i tajm aut	8
Pravilo 3 – Lopta	11
Pravilo 4 – Ekipa, zamjena igrača, oprema, povrede igrača	12
Pravilo 5 – Golman	16
Pravilo 6 – Golmanov prostor	17
Pravilo 7 – Igra loptom, pasivna igra	18
Pravilo 8 – Prekršaji i nesportsko ponašanje	20
Pravilo 9 – Postizanje gola	26
Pravilo 10 – Početno bacanje	27
Pravilo 11 – Aut	29
Pravilo 12 – Golmanovo bacanje	30
Pravilo 13 – Slobodno bacanje	30
Pravilo 14 – Sedmerac	33
Pravilo 15 – Opšti propisi za izvođenje bacanja (početno bacanje, aut, golmanovo bacanje, slobodno bacanje i sedmerac)	34
Pravilo 16 – Kazne	37

Pravilo 17 – Sudije	41
Pravilo 18 – Mjerilac vremena i zapisničar	42
Signalizacija	43
II. Objašnjenja pravila igre	53
III. Pravila o prostoru za zamjenu igrača	63
IV. Smjernice i tumačenja	67
Dodaci	76
V. Smjernice i tumačenja za igrališta i golove	85

Napomena: Pravila igre koja su istaknuta žutom bojom stupaju na snagu 1. jula 2024. godine. U slušaju bilo kakvih daljih objašnjenja u vezi sa dodatim izmjenama pravila igre, sadašnji dokument će biti usklađen sa novim preporukama.

I. Predgovor

Tekst pravila, komentari, IHF Signalizacija, pojašnjenja pravila igre, kao i pravila o prostoru za zamjenu igrača su sastavni dijelovi cijelokupnih pravila.

Takođe molimo da obratite pažnju na integrisane smjernice i tumačenja koje daju dodatna uputstva za primjenu određenih pravila. Smjernice i tumačenja će biti prošireni ako to bude potrebno.

Smjernice za igrališta i golove, koje su uključene u pravila, kako bi se olakšalo korisnicima tog teksta, nisu sastavni dio pravila.

Napomena:

Radi, pojednostavljenja ova pravila uopšteno koriste muški rod riječi u pogledu igrača, zvaničnika sudija i ostalih osoba. Pravila se međjutim podjednako odnose i na muške i na ženske učesnike, osim u pravilu o veličini lopte koju treba koristiti u igri (vidi pravilo 3)

Pravilo 1

1. Igralište

1. Igralište (vidi sliku 1a i 1b) je pravougaonik dužine 40 i širine 20 metara, koji sačinjavaju dva golmanova prostora (vidi 1. 4 i 6) i polje za igru. Duže granične linije se nazivaju aut-linije, a kraće granične linije se nazivaju gol linije (između stativa) ili gol-aut linije (sa svake strane gola). Teren treba da okružuje zona bezbjednosti, širine bar 1 metar duž aut-linija i 2 metra iza gol-linija. Karakteristike igrališta ne smiju biti mijenjane tokom utakmice, tako da jedna od ekipa stekne prednost.
2. Gol (vidi slike 2a i 2b) je smješten na sredini svake gol linije. Golovi moraju biti čvrsto fiksirani za pod ili za zidove iza njih. Unutrašnja visina gola je 2 metra širina 3 metra. Stative su povezane horizontalnom prečkom. Zadnja strana prečke mora biti u ravni sa zadnjom ivicom gol - aut linije. Stative i prečka moraju imati poprečni presjek kvadratnog oblika sa dimenzijom stranice 8 cm. Sa tri strane koje su vidljive sa terena polja moraju biti ofarbane u dvije kontrastne boje. Golovi moraju da imaju mrežu koja mora biti postavljena, tako da lopta ubačena u gol u njemu ostane.
3. Sve linije terena su sastavni dio onog polja koje ograničavaju gol linije treba da budu široke 8 cm između stativa (vidi sliku 2a) dok se ostale treba da budu 5 cm široke. Linije između dva susjedna polja ne moraju se povlačiti ukoliko se dva susjedna polja obilježavaju različitim bojama.
4. Ispred svakog gola nalazi se golmanov prostor (vidi sliku, 5). Golmanov prostor označen je linijom golmanovog prostora (linija 6 metara) koja je iscrtana na sljedeći način:
  - a. Linija dugačka 3 metra direktno ispred gola koja je postavljena sa gol linijom i od nje udaljena 6 metara (mjereno do zadnje ivice gol - linije od prednje ivice golmanovog prostora).
  - b. Dvije četvrtine kruga, svaki poluprečnika 6 metara (mjereno od zadnjeg unutrašnjeg ugla stativa) koji pokazuje liniju dugačku 3 metra sa gol aut linijom (vidi sliku 1a 1b i 2a).
5. Linija slobodnog bacanja (linija 9 metara) je isprekidana linija, nacrtana 3 metra izvan linije golmanskog prostora. Segmenti linija i prostor između njih je dimenzija 15 cm. (vidi sliku 1a i 1b)
6. Linija sedmerca je linija dugačka 1 metar, iscrtana direktno ispred gola. Paralelna je sa gol linijom i udaljena je od nje 7 metara (mjereno od zadnje ivice gol linije od prednje linije sedmerca) (vidjeti sliku 1a i 1b).
7. Granična linija za golmana (linija 4 metra) je linija dugačka 15 cm, direktno ispred gola. Paralelna je sa gol linijom i udaljena je od nje 4 metra (mjereno od zadnje ivice) gol linije od prednje ivice granične linije za golmana) (vidjeti sliku 1a i 1b)
8. Središnja linija povezuje središnje tačke dve aut linije (vidjeti sliku 1a i 3)

9. Krug prečnika 4m koji nazivamo prostorom za početno bacanje, smješten je u sredini središnje linije (vidi dijagram 1b i pravilo 10:5) Prostor za početno bacanje može biti
  - a. Prostor sa različitim bojom između tog prostora i polja za igru (prečnik 4m)
  - b. Kružna linija

Napomena:

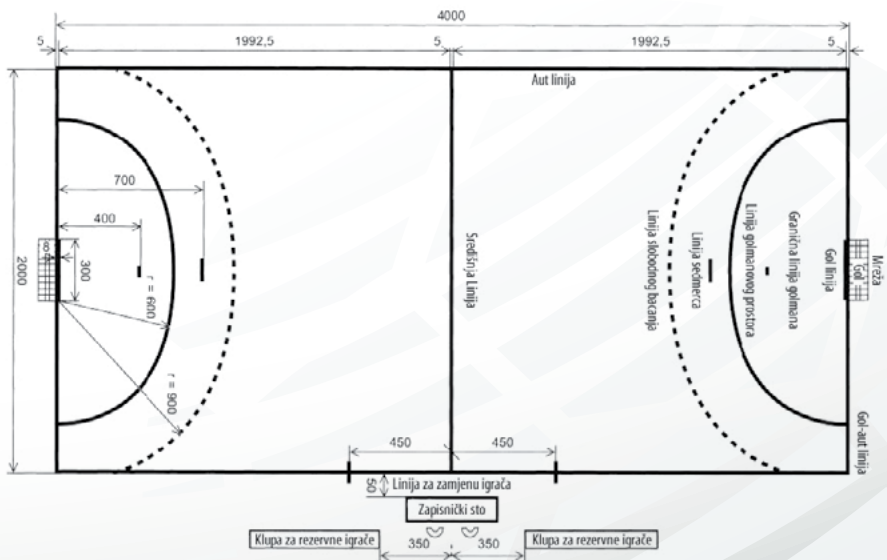
Za IHF takmičenja i seniorske profesionalne rukometne igre prostor za početno bacanje je obavezan, a opciono za kontinentalne federacije i bilo koje druga takmičenja koje organizuje nacionalne federacije.

10. Linija za zamjenu igrača (dio aut linije) obje ekipe, proteže se od središnje linije od tačke je udaljena 4, 5 metara od središnje linije. Tačka u kojoj se završava linija zamjene igrača označena je linijom koja je paralelna sa središnjom linijom i proteže se 15 cm unutar aut linije i 15 cm izvan nje (vidi sliku 1a. 1b i 3)

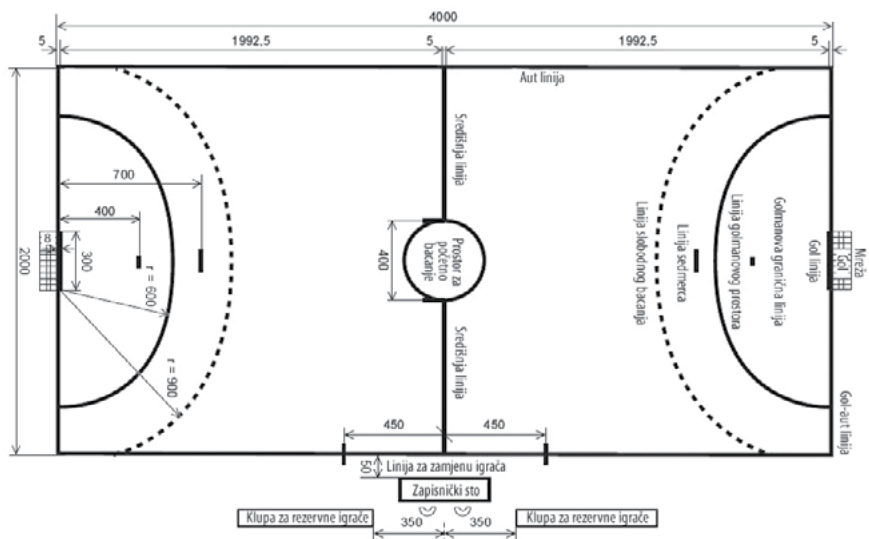
Napomena:

Detaljnije tehničke zahtjeve za igralište i golove može naći u smjernicama za igrališta i golove.

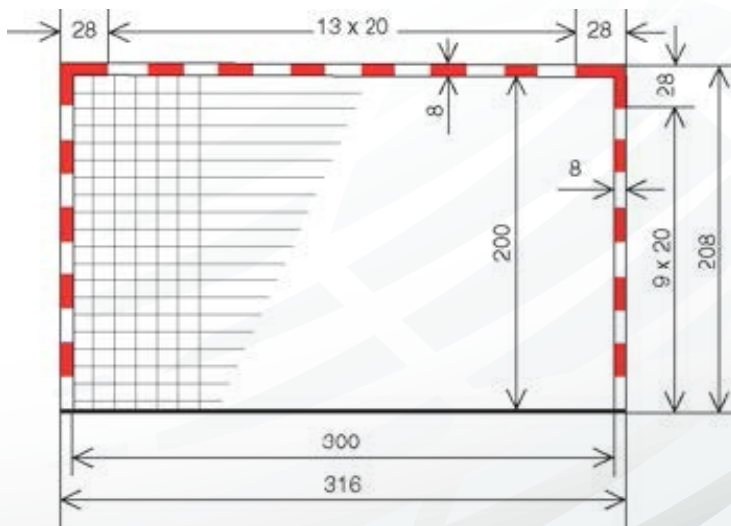
Dijagram 1a: polje za igru samo sa središnjom (centralnom linijom) (dimenzije su u cm).

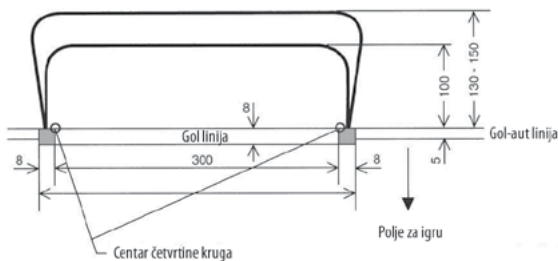
Dijagram 1b: polje za igru sa prostorom za početno bacanje (dimenzije su u cm)

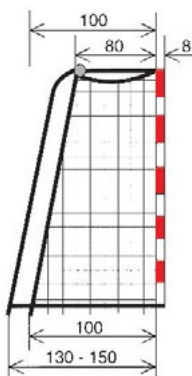
Dijagram 2a: Gol

Dijagram 2b: Gol bočna strana

Dijagram 3: Linije zamjene igrača i prostor za zamjenu igrača

Sto za mjerioca vremena, zapisničara kao i klupe za rezervne igrače moraju biti tako postavljeni da zapisničar/mjerilac vremena mogu da vide linije za zamjenu igrača. Sto bi trebao biti postavljen bliže aut liniji nego klupama za rezervne igrače i to najmanje 50 cm od aut linije.

2. Vrijeme trajanja igre, završni signal i tajm-aut

Vrijeme trajanja igre

1. Normalno vrijeme trajanja utakmice za sve ekipe koje u sastavu imaju igrače od 16 godina i više je dva poluvremena od 30minuta. Normalno vrijeme trajanja pauze na poluvremenu je 10 minuta.

Normalno vrijeme trajanja utakmice omladinskih ekipa uzrasta od 12 do 16 godina je 2x25 minuta, a 2x20 minuta kod uzrasta je od 8 do 12 godina. U oba slučaja odmor na poluvremenu je uobičajeno 10 minuta.

Napomena:

IHF kontinentalne federacije i nacionalne federacije imaju pravo da odstupe od ovh pravila u okviru svojih nadležnosti u vezi sa dužinom pa između dva poluvremena. Makimalna pauza je 15 minuta.

2. Produžetak se igra, nakon pauze od 5 minuta ako je rezultat neriješen na kraju regularnog vremena trajanja utakmice, a treba utvrditi pobjednika. Produžetak se sastoji od dva dijela od po 5 minuta sa pauzom od 1 minuta između njih.

Ukoliko je rezultat prvog dodatnog vremena i dalje neriješen, igra se drugo dodatno vrijeme nakon pauze od 5 minuta. Ovo dodatno vrijeme se takođe sastoji iz dva dijela od po 5 minuta sa pauzom od 1 minut između njih.

Ukoliko je rezultat i dalje neriješen pobjednik će se utvrditi u skladu sa propozicijama datog takmičenja. u slučaju da je odluka da se sedmerac koristi kao način odlučivanja pobjednika (tie breaker)postupiće se po dolje navedenim procedurama.

Komentar:

Ako se izvođenje sedmerca korisiti kao način odlučivanja pobjednika (tie breaker), pravo učešća imaju igrači koji nisu isključeni na 2 minuta ili diskvalifikovani na kraju trajanja vremena igre (vidi takođe pravilo 4:1 stav 4). Svaka ekipa određuje 5 grača. Ovi igrači izvode sedmerce jedan po jedan, naizmjenično sa igračima druge ekipe. Ekipe nisu obavezne da unaprijed utvrde redosljed izvođača. Golmani se mogu slobodno birati i mogu zamjenjivati između igrača koji imaju pravo učešća. Igrači mogu učestvovati u proceduri izvođenja sedmerca kao izvođači sedmerca i golmani.

*Sudije odlučuju koji će gol koristiti. Sudije bacaju novčić (žrijebanje) i ekipa koja je dobila žrijeb bira da li će izvoditi sedmerce prva ili druga. **Suprotan raspored se primjenjuje za sva naredna bacanja, ukoliko ona moraju da se nastave, jer je rezultat još uvijek neriješen nakon prvih pet naizmjenično izvedenih***

sedmeraca. Posle svake sekvence od pet bacanja, tim koji je započeo bice promjenjen ako je potrebno nastaviti sa istim jer je rezultat i dalje nerijesen nakon sto je svako izveo po pet bacanja.

U cilji nastavka svaka ekipa će imenovati pet igrača. Svi ili neki od njih mogu biti isti kao prilikom prvog prijavljivanja. Ovaj postupak prijavljivanja pet igrača odjednom nastavlja se sve dok je potrebno.

Međutim, pobjednik se sad utvrđuje čim jedna od ekipa stekne prednost, a da su obje ekipe izvele isti broj sedmeraca. Igrači mogu biti isključeni iz daljeg učešća u izvođenju sedmerca u slučaju grubog i ponovljenog nesportskog ponašanja (16:6e). Ukoliko se to odnosi na igrača koji je upravo prijavljen u grupi igrača izvođača sedmerca, ekipa mora odrediti drugog izvođača.

Završni signal

3. Vrijeme trajanja počinje zviždukom sudije za inicijalno početno bacanje. Završava se automatskim završnim signalom sa zvaničnog semafora ili mjerioca vremena. Ukoliko takvog signala nema, sudija, mjerioc vremena ili tehnički delegat zviždukom označava kraj vremena trajanja igre (17:9).

Komentar:

Ukoliko zvanični semafor sa automatskim završnim signalom ne postoji, mjerilac vremena će koristiti stoni sat ili štopericu i završiti utakmicu završnim signalom (18:2 stav. 2).

4. Prekršaji i nesportsko ponašanje koje je načinjeno prije ili istovremeno sa završnim signalom za poluvreme ili kraj utakmice kao i za kraj poluvremena produžetka utakmice se kažnjavaju, a ako za posljedicu imamo slobodno bacanje (prema pravilu 13:1) ili sedmerac oni mogu biti izvedeni tek nakon završnog signala.

Slično tome, bacanje se takođe mora ponoviti ukoliko se završni signal (za poluvrijeme, kraj utakmice kao i u produžetak utakmice)oglasi baš u trenutku izvođenja slobodnog bacanja ili sedmerca ili kada je lopta već u vazduhu.

U oba slučaja sudija daje znak za kraj utakmice tek nakon što je slobodno bacanje ili sedmerac izvedeno (ili ponovljeno) i nakon što je rezultat bacanja očitgledan.

5. Za slobodna bacanja koja izvode (ili ponovo izvode) pod pravilom 2:4 primjenjuju se posebna ograničenja prema pozicijama igrača i zamjenama. Kao izuzetak od uobičajene fleksibilnosti kod zamjene u pravilu 4:4, zamjena je dozvoljena samo jednom igraču iz ekipe koja je u napadu. Slično tome odbrambenoj ekipi je dozvoljeno da zamijeni igrača golmanom, ako ta ekipa igra bez golamana kada je oglašen završni signal. Prekršaji se kažnjavaju prema pravilu 4:5 stav 1. Štaviše, svi saigrači izvođača moraju biti udaljeni 3 metra od izvođača a dodatno se moraju nalaziti izvan linije slobodnog bacanja protivnika (13:7, 15:6 vidi objašnjenje br 1). Pozicije odbrambenih igrača su definisane u pravilu 13:8.

6. Pod okolnostima koje su opisane u okviru pravila 2:4 - 5 igračima ili zvaničnicima ekipa mogu se zbog prekršaja ili nesporskog ponašanja prilikom izvođenja slobodnog bacanja ili sedmerca izreći lične kazne. Međutim povreda pravila prilikom izvođenja jednog od navedenih bacanja ne može za posljedicu da ima dosuđivanje slobodnog bacanja za protivničku ekipu.
7. Ukoliko sudije utvrde da je mjerilac vremena suviše rano dao završni signal za kraj (poluvremena ili utakmice, kao i u dodatnom vremenu) oni moraju zadržati igrače na terenu i odigrati ostatak vremena. Ekipa koja je imala loptu u posjedu u trenutku prijevremenog signala zadržaće loptu i kada se igra nastavi. Ukoliko je lopta bila van igre igra se nastavlja bacanjem koje odgovara dodatnoj situaciji. Ako je lopta bila u igri, igra se nastavlja slobodnim bacanjem shodno pravilu 13:4a - b Ako je prvo poluvrijeme utakmice (ili dodatno vrijeme) bilo produženo drugo poluvrijeme mora biti skraćeno za odgovarajuće vrijeme. Ako se sa zakašnjenjem završi drugo poluvrijeme (ili dodatno vrijeme) onda sudije više nisu u poziciji da bilo šta izmjene.

Tajm-Aut

8. Sudije odlučuju o početku i trajanju prekida, tajm auta Tajm aut je obavezan kada:
  - a. je dosuđeno isključenje na 2 minuta ili diskvalifikacija;
  - b. je dosuđen ekipni tajm aut
  - c. se oglasi pištaljka mjerioca vremena ili tehničkog delegata utakmice;
  - d. je neophodan dogovor između sudija u skladu sa pravilom 17:7.

Tajm-aut takođe dodjeljuje i u nekim drugim situacijama u zavisnosti od okolnosti (vidi objašnjenje br. 2).

Prekršaji za vrijeme tajm auta imaju iste posljedice kao i prekršaji koji su načinjeni za vrijeme trajanja igre (16:10).

9. U načelu sudije odlučuju kada se vrijeme zaustavlja i ponovo pokreće u odnosu na tajm aut. Prekid igre se signalizira mjeriocu vremena sa tri kratka zvižduka i signalizacijom br 15. Međutim, u slučaju da je tajm aut obavezan, kada je igra prekinuta zviždukom mjerioca vremena ili tehničkog delegata (2:8b-c), od mjerioca vremena se zahtjeva da zaustavi zvanični sat odmah, bez čekanja na potvrdu sudija. Nako tajm auta igra se uvek obavezno nastavlja zviždukom sudije za nastavak (15:5b).

Komentar:

Zvižduk pištaljke mjerioca vremena ili tehničkog delegata nedvosmisleno zaustavlja igru. Čak i ako sudije (i igrači) nisu odmah svjesni da je igra zaustavljena. Bilo kakva akcija na terenu posle znaka pištaljke je nevažeća. Ovo znači da ukoliko je gol postignut nakon oglašavanja pištaljkom od stola, gol mora biti poništen. Slično tome odluka da se dosudi bacanje jednog od ekipa (sedmerac, slobodno bacanje, aut,

početno bacanje ili golmanovo bacanje) je navažeća. Igra će biti nastavljena u skladu sa situacijom koja je bila na terenu kada se mjerilac vremena ili tehnički delegat oglasio zviždukom (treba imati na umu da je tipičan razlog za intervenciju ekipni tajm aut ili pogrešna zamjena).

Međutim bilo koja lična kazna koju su sudije dosudile između trenutka zvuka od stola mjerioca vrijeme- na tehničkog delegata i trenutka kada su sudije zaustavile igru ostaje na snazi. Ovo se odnosi na sve bez obzira na vrstu prekršaja i težinu kazne.

10. Svaka ekipa ima pravo na jedan jenominutni tajm-aut u svakom poluvrijemenu regularnog vremena igre, ali ne i tokom dodatnog vremena (objašnjenje br 3.)

Napomena:

IHF, kontinentalne federacije i nacionalne federacije imaju pravo da odstupe od ovih pravila u okviru svojih nadležnosti u pogledu broja ekipnih tajm auta, dopuštajući da svaki tim ima pravo na tri jedno-minutna ekipna tajm- auta po utakmicu (isključujući produžetke), ali tako da ima najviše dva tajm-auta po poluvremenu tijekom regularnog trajanja igre (vidi napomenu u Objasnjenju broj 3).

Pravilo 3

3. Lopta

1. Lopta je napravljena od kože ili vještačkog materijala. Mora da bude okrugla. Površina ne smije da bude sjajna ili klizava (17:3).
2. Sljedeće dvije kategorije lopti će se koristiti:

a. Lopte za koje je dopuštena upotreba lijepka

Sljedeće veličine lopti (tj. obim i težina) će biti korištene za različite starosne kategorije:

- obima 58-60 cm i težine 425-475 g (IHF - veličina 3) za muškarce seniore i juniore (16 godina i stariji) igrači;
- obima 54-56 cm i težine 325-375 g (IHF - veličina 2) za žene seniorke, juniorke (14 godina i starije) igračice i kadete (12-16 godina) igrači;
- obima 50-52 cm i težine 290-330 g (IHF - veličina 1) za pionirke (8-14 godina) igračice i pionire (8-12 godina)igrači;

b. Lopte za koje nije dopuštena upotreba lijepka:

Sljedeće veličine lopte (to jest obim i težina) će se koristiti za različite starosne kategorije:

- 55, 5 do 57, 5 cm u obimu i 400 do 425 g u težini (IHF veličina 3) za muškarce seniore i juniore (16 godina i starije) igračice;

- 51, 5 do 53, 5 cm u obimu i 300-325 g težine (IHF veličina 2) za žene seniorke, juniorke (14 godina i starije) i igrače juniore (od 12-16 godina);
- 49 do 51 cm u obimu i 290 do 325 g težine (IHF veličina 1) za žene juniorke (8-14 godina) i igrače juniorke (8-12 godina).

Komentar:

Tehnički zahtjevi za lopte koje treba da se koriste u svima službenim međunarodnim utakmicama opisani su u IHF pravilima o lopti. Veličina i masa lopte koje će se koristiti za mini rukomet nije regulisana uobičajenim pravilima igre.

3. Za svaku utakmicu na raspolaganju moraju biti najmanje dvije lopte. Rezervne lopte moraju biti momentalno dostupne zapisničkom stolu u toku igre. Lopte moraju biti u skladu sa zahtjevima Pravila 3:1-2. 3.
4. Sudije donose odluku o tome kada će se rezervna lopta koristiti. U takvim slučajevima, sudije trebaju u igru brzo da ubace rezervnu loptu, kako bi smanjili prekide i izbjegli tajm-aute.

Pravilo 4

4. Ekipa, zamjena igrača, oprema

Ekipa

1. Ekipa se sastoji od najviše 14 igrača.

Na terenu se istovremeno ne može nalaziti više od 7 igrača jedne ekipe. Ostali igrači su rezervni igrači.

Igrač, koji je određen da bude golman, može u svakom trenutku da zauzme poziciju igrača u polju (međutim, obratiti pažnju na pravilo 8:5. Komentar, stav 2). Isto tako i igrač u polju može u svakom trenutku da uzme poziciju golmana dokle god je on određen da bude golman (vidjeti pravila 4:4 i 4:7).

Ako ekipa igra bez golmana, najveći broj od 7 igrača je dopušteno da istovremeno budu u polju za igru (vidi Pravila 4:7, 6:1, 6:2c, 6:3, 8:7f i 14:1a).

Pravila 4:4 – 4:7 se primjenjuju kod zamjene golmana sa igračem u polju.

Ekipa mora imati najmanje 5 igrača na terenu na početku utakmice.

Broj igrača jedne ekipe može se povećati do 14 tokom cijele utakmice uključujući i produžetke.

Igra se može nastaviti čak i ako ekipa ima manje od 5 igrača na terenu. Na sudijama je da odluči, da li će i kada će, igra biti trajno prekinuta (17. 12).

Napomena:

IHF, kontinentalne federacije i nacionalne federacije imaju pravo da odstupe od ovih pravila u okviru svojih nadležnosti, u pogledu broja igrača po ekipi. Međutim, više od 16 igrača nije dopušteno.

2. Ekipi je dozvoljeno da ima najviše 4 zvaničnika tokom utakmice. Zvaničnici ne smiju biti zamenjeni tokom utakmice. Jedan od njih mora biti naznačen kao "odgovorni predstavnik ekipe". Samo je ovom službenom licu dopušteno da se obraća mjeriocu vremena / zapisničaru i eventualno sudijama (međutim, pogledaj Objašnjenje br. 3).

Uopšteno govoreći, službenom licu nije dopušteno da ulazi na teren tokom igre. Prekršaj ovog tipa kažnjava se se kao nesportsko ponašanje (vidi 8:7-10, 16:1b, 16:3e-g i 16:6c). Igra se nastavlja slobodnim bacanjem za protivničku ekipu (međutim, vidi 13:1 a-b, Objašnjenje br. 7).

"Odgovorni predstavnik ekipe" će se osigurati da se onog trenutak kada je igra počela u prostoru za zamenu igrača ne nalazi niko, osim osoba koje su upisane kao službenom licu (maksimalno 4) i igrača kojima je dopušteno učestvovati u igri (vidi 4:3). On je takođe odgovoran da ponašanje ekipe bude u skladu sa pravilima koja regulišu prostor za zamenu igrača. Posljedica kršenja ovog pravila je progresivna kažnjavanje "odgovornog predstavnika ekipe" (16:1b, 16:3e i 16:6c).

Napomena:

IHF, kontinentalne federacije i nacionalne federacije imaju pravo da odstupe od ovih pravila u okviru svojih nadležnosti, u pogledu broja zvaničnika po ekipi. Međutim, više od 5 zvaničnika nije dopušteno.

3. Igraču ili službenom licu ekipe, dopušteno je da učestvuje, ukoliko je prisutan na samom početku utakmice i ako se nalazi u zapisniku.

Igrači i službena lica ekipe, koji stignu nakon što je utakmica počela, moraju dobiti odobrenje da učestvuju u igri od mjerioca vremena / zapisničara i moraju biti upisani u zapisnik.

Igrač kome je dozvoljeno da učestvuje u igri, u principu smije da uđe na teren preko linije za zamenu svoje ekipe u bilo kom trenutku (vidi pak 4. 4 i 4. 6).

"Odgovorni predstavnik ekipe" će osigurati da na terenu ulaze samo oni igrači kojima je učešće dopušteno. Pravilo 4 Za povredu ovog pravila izreći će se progresivna kazna službenom predstavniku ekipe (13:1a-b, 16:1b, 16:3d i 16:6c i objašnjenje broj 7).

Zamjena igrača

4. Rezervni igrači smiju ući na teren u bilo koje vrijeme i u više navrata (međutim vidi pravilo 2:5 i 4:11) ne obavještavajući o tome mjerioca vremena / zapisničara dokle god su igrači koji se zamjenjuju već napustili teren (4:5).

Igrači koji učestvuju u zamjeni uvijek treba da izlaze i ulaze na teren preko linije za zamjenu igrača svoje ekipe (4:5) ovi zahtjevi se takođe primenjuju i na izmjene golmana (takođe vidi 4:7 i 14:10). Pravila koja se odnose na zamjenu igrača primenjuje se i tokom tajm auta (sa izuzetkom ekipnog tajm auta).

Komentar:

Svrha primjene koncepta linije za zamjenu igrača je da obezbjedi korektnu i pravilnu zamjenu igrača. Nije namjera kažnjavanje u drugim situacijama kada igrač pređe preko aut linije ili gol aut linije bez uticaja na igru i bez ikakve namjere da stekne prednost. Na primjer (uzimanje vode ili peškira sa klupe koja se nalazi ispred linije za zamjenu igrača ili ako na sportski način napusti teren preko djela aut linije koja nije određena linijom 15cm nakon što je dobio isključenje). Taktičko i nedozvoljeno korišćenje prostora van terena, posebno je obrađeno u pravilu 7:10.

5. Nepravilna zamjena igrača biće kažnjena isključenjem na 2 minuta igrača koji je načinio grešku. Ukoliko je više igrača ekipe skrivilo nepravilnu zamjenu u istoj situaciji. Treba kazniti samo igrača koji je prvi načinio prekršaj. Pravilo 4 igra se nastavlja slobodnim bacanjem za protivničku ekipu (13:1a -b ipak vidi objašnjenje br. 7). 4.
6. Ukoliko teren uđe prekobrojni igrač ili ako igrač iz prostora za zamjenu igrača nedozvoljeno uzme učešće u igri, igrač će biti isključen na 2 minuta dok se broj igrača u ekipi na terenu smanjuje se za jedan u naredna 2 minuta (nezavisno od činjenice da prekobrojni igrač mora da napusti teren). Ukoliko igrač uđe na teren dok je isključen na 2 minuta on se kažnjava na dodatnih 2 minuta isključenja. Ovo isključenje započinje odmah tako da ekipa mora da se dodatno redukuje na terenu za vrijeme poklapanja između prve i druge kazne isključenja na 2 minuta. Igra se u oba slučaja nastavlja slobodnim bacanjem za protivničku ekipu (13:1a-b; ipak pogledaj objasnjenje br. 7.)

Oprema

7. Svi igrači u polju moraju imati identičnu sportsku opremu. Kombinacije boja i dizajna dva tima moraju se jasno razlikovati jedne od drugih. Svi igrači koji su na poziciji golmana moraju nositi iste boje dresova, boje kojima se oni razlikuju se od igrača u polju obje ekipe i golmana protivničke ekipe(17:3).
8. Igrači moraju nositi vidljive brojeve koji su najmanje 20 cm visoki na zadnjoj strani dresa i najmanje 10 cm visoki na prednjoj strani dresa. Brojevi koji se koriste trebaju biti od 1 do 99. Igrač koji se koristi kao golman i kao igrač u polju, mora nositi isti broj u obje uloge. Boja brojeva mora da se jasno razlikuje od boje i dizajna dresa.

- Igrači moraju nositi sportsku obuću. Nije dopušteno nošenje predmeta koji bi mogli biti opasni za igrače ili daju igračima nedozvoljene prednosti. U te predmete se ubrajaju npr. štitnici za glavu, maske za lice, rukavice, narukvice, ručni satovi, prstenje, uočljiv "pirsing". Pravilo 4 ogrlice ili lančići, minđuše, naočare bez elastičnih traka za fiksiranje ili s tvrdim okvirima ili drugim predmetima što bi moglo biti opasno (17:3).

Igračima koji ne ispoštuju ove zahtjeve neće se dozvoliti učešće u igri, sve dok ne uklone nepravilnosti.

Ravno prstenje, male naušnice i vidljivi "pirsing" mogu biti dozvoljeni sve dok su priljepljeni flasterima, što ih čini bezopasnim za igrače. Nošenje traka za kosu, marame za glavu i kapetanske trake od mekog i elastičnog materijala je dozvoljeno.

„Odgovorni predstavnik ekipe“ potpisujući zapisnik sa utakmice /prijava igrača prije početka utakmice, potvrđuje da su svi igrači korektno opremljeni. Ako sudija primijeti da oprema igrača nije u skladu s pravilima igre pošto je utakmica započela (prema Pravilu 4:9), "Odgovornog predstavnika ekipe" treba kazniti progresivno, a dotični igrač mora da napustiti teren dok ne ispravi problem.

Ako ekipa ima ikakve sumnje u pogledu oko opreme, "Odgovorni predstavnik ekipe" mora da kontaktirati sudije ili tehničog delegata prije početka utakmice (vidi takođe "Uputstva i tumačenja" Dodatak 2).

Povreda Igrača

- Igrač koji krvari ili ima krvi na tijelu ili sportskoj opremi, mora odmah dobrovoljno da napusti teren (putem regularne zamjene igrača) kako bi zaustavio krvarenje, previo ranu i očistio tijelo i sportsku opremu. Igrač ne smije da se vrati na teren dok to ne uradi.

Igrač koji ne posluša uputstva sudija u vezi s ovom odredbom smatra se krivim zbog nesportskog ponašanja (8:7, 16:1b i 16:3d).

- U slučaju povrede, sudije smiju da daju dozvolu (signalizacija br. 15 i 16) da dva aktera kojima je dozvoljeno da učestvuju u igri (4. 3) uđu na teren u toku tajm-auta u svrhu pomaganja povrijeđenom igraču svoje ekipe.

Nakon ukazivanja medicinske pomoći na terenu, igrač mora odmah napustiti teren. On može ponovno da uđe na teren tek nakon trećeg napada njegove ekipe (proceduru i izuzetke vidjeti u Objašnjenju broj 8).

Bez obzira na broj izvedenih napada, igrač može ponovno ući na teren kada je igra nastavljena nakon kraja poluvremena. Ako igrač udje u teren prerano, biće kažnjen prema pravilu 4:4 – 4:6.

Napomena:

Samo nacionalne federacije imaju pravo da suspenduju propisje iz pravila 4:11 stav 2. u mlađim kategorijama.

Ukoliko na teren uđu dodatne osobe, nakon što su dvije već ušle, uključujući i osobe iz ekipe na koju to ne utiče, biće kažnjeni za nedozvoljen ulazak, ako je u pitanju igrač, prema Pravilu 4:6 i 16:3a, a u slučaju zvaničnika ekipe prema Pravilu 4:2, 16:1b, 16:3d i 16:6c. Osoba kojoj je dozvoljeno da uđe na teren, po pravilu 4:11 stav1, i umjesto da pomaže povrijeđenom igraču, daje uputstva igračima, pri-lazi protivnicima ili sudijama itd. smatraće se krivom za nesportsko ponašanje (16:1b, 16:3d i 16:6c).

Pravilo 5

5. Golman

Golmanu **je dozvoljeno** da:

1. Unutar golmanovog prostora pri odbrani dodiruje loptu bilo kojim djelom svoga tijela.
2. Da se kreće sa loptom unutar golmanovog prostora, a da se na njega ne odnose ograničenja koja važe za igrače u polju (7:2-4 i 7:7); međutim golmanu, nije dozvoljeno da odugovlači izvođenje golmanovog bacanja (6:4-5, 12:2 i 15:5b).
3. Napusti golmanov prostor bez lopte i učestvuje u igri u polju za igru, kada to učini on postaje podložan pravilima koja važe za igrače u polju (osim u situaciji opisanoj u pravilu 8:5 komentar 2. stav). Smatra se da je golman napustio golmanov prostor čim bilo kojim dijelom tijela dodirne pod izvan linije golmanovog prostora.
4. Napusti golmanov prostor sa loptom koju nema pod kontrolom i sa njom ponovo igra u polju za igru.

Golmanu **nije dozvoljeno** da:

5. Prilikom odbrane ugrozi protivnika (8:3, 8:5, 8:5 komentar i 13:1b).
6. Napusti golmanov prostor zajedno sa loptom koju kontroliše; ako su sudije dale znak za izvođenje golmanovog bacanja, a on prilikom izvođenja pređe liniju golmanovog prostora, dosuđuje se slobodno bacanje (prema 6:1, 13:1a i 15:7 stav 3); u svim drugim slučajevima golmanovo bacanje se jednostavno ponavlja (15:7 stav 2); ipak vidi interpretaciju prednosti u 15:7 (ako je golman izgubio loptu izvan golmanovog prostora, nakon što je prešao liniju sa loptom u ruci).
7. Dodirne loptu koja leži na podu ili se kotrlja po podu izvan golmanovog prostora a on se nalazi unutar golmanovog prostora (6:1, 13:1a).
8. Unese loptu u golmanov prostor koja leži ili se kotrlja po podu izvan golmanovog prostora (6:1, 13:1a).
9. Ponovo uđe u golmanov prostor iz polja za igru sa loptom u ruci (6:1, 13:1a).
10. Dodirne loptu stopalom ili potkoljenicom, kada se ona kreće ka polju za igru (13:1a);

11. Da prilikom izvođenja sedmeraca prekorači graničnu liniju za golmana (liniju 4 metra) ili njen zamišljen produžetak na bilo kojoj strani, prije nego što lopta napusti ruku protivnika koji izvodi sedmerac (14:9).

Komentar:

Sve dok golman jednom nogom stoji na ili iza granične linije za golmane (linija 4 metra), on u vazduhu može da pomjera drugu nogu ili bilo koji deo tijela preko navedene linije.

Pravilo 6

6. Golmanov prostor

1. Samo je golmanu dozvoljeno da uđe u golmanov prostor (vidi ipak 6:3). Smatra se da je igrač iz polja za igru ušao u golmanov prostor, čiji je sastavni dio i linija golmanovog prostora, kada ga dodirne bilo kojim dijelom svoga tijela.
2. Kada igrač iz polja za igru uđe u golmanov prostor, dosuđuje se ovako kako slijedi:
  - a. golmanovo bacanje kada igrač ekipe koja je u posjedu lopte uđe u golmanov prostor ili uđe bez lopte i na taj način stekne prednost (12:1);
  - b. slobodno bacanje kada igrač odbrambene ekipe iz polja za igru uđe u golmanov prostor i stekne prednost, pri tome ne umanjivši šansu za postizanje gola (13:1b; Vidi takođe 8:7f)
  - c. sedmerac kada igrač odbrambene ekipe uđe u golmanov prostor i pri tome spriječi jasnu priliku za postizanje gola (14:1a; **takođe pogledaj 8:8h**).Kako bi se pojasnilo ovo pravilo uvodi se pojam "ulaska u golmanov prostor", a to ne znači samo dodirivanje linije golmanovog prostora, nego jasno stupanje u golmanov prostor.
3. Ulazak u golmanov prostor se ne kažnjava kada:
  - a. igrač uđe u golmanov prostor nakon što je igrao loptom, dokle god na taj način nije stekao prednost nad protivnikom.
  - b. igrač bilo koje ekipe uđe u golmanov prostor bez lopte, a pri tome ne stekne prednost.
4. Lopta se smatra da je van igre, kada je golman kontroliše rukama unutar svog golmanovog prostora (12:1). Lopta se mora vratiti u igru putem golmanovog bacanja (12:2).
5. Lopta ostaje u igri dok se kotrlja po podu unutar golmanovog prostora. Lopta je u posjedu golmanove ekipe i samo golman smije da je dotakne. Golman smije da je podigne, što loptu stavlja van igre, a zatim da je vrati u igru, u skladu sa Pravilom 6:4 i 12:1-2 (vidi 6:7b). Ukoliko loptu dodirne neko od saigrača golmana, dok se ona kotrlja po podu, slijedi slobodno bacanje (13:1a), (vidi 14:1a, imajući u vidu Objašnjenje 6c), a ukoliko je dotakne protivnik, igra se nastavlja golmanovim bacanjem (12:1 - III).

Lopta je van igre čim leži na podu unutar golmanovog prostora (12. 1 - II). Ona pripada golmanovoj ekipi i samo on smije da je dotakne. Golman mora da je vrati u igru u skladu sa 6:4 i 12:2 (vidi 6:7b). Golmanovo bacanje ostaje, ukoliko loptu dotakne bilo koji drugi igrač bilo koje ekipe (12:1 stav 2, 13:3).

Dozvoljeno je dodirnuti loptu koja se nalazi u vazduhu iznad golmanovog prostora, sve dok je to u skladu sa Pravilima 7:1 i 7:8.

6. Igra se nastavlja (golmanovim bacanjem 6:4-5), ako igrač odbrambene ekipe, u cilju odbrane, dodirne loptu, koju zatim uhvati golman ili koja ostane da leži u golmanovom prostoru.
7. Ako igrač baci loptu u vlastiti golmanov prostor, odluke će biti ovako kako slijedi:
  - a. gol ako lopta uđe u gol;
  - b. slobodno bacanje, ako lopta ostane da leži u golmanovom prostoru ili ako golman dodirne loptu, a ona ne uđe u gol (13:1a- b);
  - c. aut, ako lopta pređe gol-aut liniju (11:1)
  - d. igra se nastavlja ako lopta prođe kroz golmanov prostor i vrati se u polje za igru, a da je golman ne dodirne.
8. Lopta koja se vrati iz golmanovog prostora u polje za igru, ostaje u igri.

Pravilo 7

Igra loptom, pasivna igra igra loptom

Dozvoljeno je:

1. da se lopta baca, hvata, zaustavi, gurne ili udari koristeći šake (stisnute ili otvorene), ruke, glavu, trup, natkoljenice ili koljena;
2. da se lopta drži najviše 3 sekunde i u situaciji kada leži na podu (13:1a);
3. da se napravi najviše 3 koraka sa loptom (13:1a); pod jednim korakom se podrazumijeva sledeće:
  - a. igrač koji stoji objijema nogama na podu, podigne jednu nogu i zatim je spusti, ili pomjeri jednu nogu sa jednog mjesta na drugo mjesto;
  - b. igrač dodiruje pod samo jednom nogom, uhvati loptu, i zatim dodirne pod drugom nogom;
  - c. igrač nakon doskoka na jednu nogu poskoči istom ili dodirne pod drugom nogom;
  - d. igrač nakon doskoka na obje noge istovremeno, podigne jednu nogu, a zatim je spusti, ili pomjeri jednu nogu sa jednog mjesta na drugo.

Komentar:

Ako se jedna noga pomjeri sa jednog mjesta na drugo, a druga noga se privuče smatra se da se napravio samo jedan korak.

U skladu sa pravilima je ako igrač sa loptom padne na pod, klizne, a zatim ustane i igra loptom. To je takođe slučaj i kada se igrač baci za loptom, uhvati je, ustane i igra sa njom.

4. dok stoji ili trči:

- a. da loptu jednom udari u pod i ponovo je uhvati jednom ili objema rukama;
- b. da udari u pod više puta jednom rukom (vodi loptu), a zatim je uhvati ili podigne ponovo jednom ili objema rukama;
- c. da je kotrlja više puta jednom rukom, a zatim je uhvati ili podigne ponovo jednom ili objema rukama.

Čim se lopta nakon toga uhvati jednom ili objema rukama, mora se predati u roku od 3 sekunde, ili nakon najviše 3 koraka (13:1a).

Smatra se da je vođenje lopte počelo onog trenutka, kada igrač dodirne loptu bilo kojim dijelom svoga tijela i usmeri je ka podu.

Nakon što je lopta dodirнула drugog igrača ili gol, igraču je dozvoljeno ponovo vođenje lopte a zatim i njeno ponovno hvatanje (vidi 14:6).

5. prenijeti loptu iz ruke u ruku;

6. voditi loptu klečeci, sjedeći ili ležeći, (vidi 15:1).

***Nije* dozvoljeno:**

7. da se nakon što je lopta bila pod kontrolom, dodirne više od jedanput osim ako u međuvremenu nije dodirнула pod, drugog igrača ili gol (13:1a); međutim, ne kažnjava se ponovno dodirivanje lopte ako je igrač nespretno dodiruje tj. ako ne uspije da je iskontroliše dok pokušava da je uhvati ili zaustavi;
8. Dodirnuti loptu stopalom ili potkoljenicom, osim kada je lopta bačena na igrača od strane protivnika (13:1a-b, vidi takođe 8:7e, **8:8e**);
9. Igra se nastavlja ako lopta dodirne sudiju na igralištu;
10. Ako se igrač kreće sa loptom izvan polja za igru, sa jednim ili oba stopala (dok je lopta još uvijek u terenu), npr. da bi zaobišao odbrambenog igrača, treba dosuditi slobodno bacanje za protivničku ekipu (13:1a).

Ako igrač bez lopte, ekipe koja je u posjedu lopte, zauzme položaj izvan terena, sudija će mu ukazati da mora da se vrati u polje za igru. Ako igrač to ne uradi ili ista ekipa ponovi istu grešku kasnije, dosudiće se slobodno bacanje za protivnika (13:1a), bez daljeg upozorenja. Takve akcije neće voditi progresivnom kažnjavanju prema Pravilima 8 i 16.

Pasivna igra

11. Nije dozvoljeno ekipi da zadržava loptu u posjedu bez ikakvog prepoznatljivog pokušaja za napad ili postizanje gola. Slično tome, nije dozvoljeno odugovlačenje izvođenja početnog bacanja, slobodnog bacanja, auta ili golmanovog bacanja svoje ekipe (vidi Objašnjenje br. 4). Ovo se smatra pasivnom igrom, koja se, ako se tendencija ka pasivnoj igri ne prekine, kažnjava slobodnim bacanjem za protivničku ekipu (13:1a).

Slobodno bacanje se izvodi sa mjesta na kome se lopta nalazila u trenutku kada je igra prekinuta.

12. Kada se uoči tendencija ka pasivnoj igri, daje se znak upozorenja (signalizacija br. 17). Ovo ekipi koja ima loptu u posjedu pruža mogućnost da promjeni način organizovanja napada i da na taj način spriječi oduzimanje lopte. Ukoliko se način napada ne promjeni nakon znaka upozorenja, sudije mogu dosuditi pasivnu igru u bilo kom trenutku. Ako nije upućen šut ka голу, od strane napadajuće ekipe, nakon maksimalno 4 dodavanja, na primjer kada je 5-ti pas primljen od saigrača, onda se dosuđuje slobodno bacanje protiv te ekipe (13:1a, procedura i izuzeci pogledaj u Objašnjenju broj 4 odeljak D).

Odluka o broju dodavanja, donijeta od strane sudija, je bazirana na njihovom opažanju činjenica, u skladu sa principima Pravila 17:11.

U određenim situacijama, na primjer: kada igrač namjerno ne koristi jasnu šansu za postizanje gola, sudije mogu da dosude slobodno bacanje protiv ekipe koja ima loptu u posjedu, bez prethodnog znaka upozorenja.

Pravilo 8

8. Prekršaji i nesportsko ponašanje

Dozvoljene akcije

1.

Dozvoljeno je:

- a. koristiti otvorenu šaku da bi se oduzela lopta iz ruke drugog igrača;
- b. savijenim rukama ostvariti kontakt sa tijelom protivnika, kako bi se on kontrolisao i pratio;
- c. koristiti samo tijelo da bi se blokirao protivnik u borbi za poziciju.

Komentar:

Blokada znači sprečavanje protivnika da se kreće u slobodnom prostoru. Postavljanje bloka, zadržavanje u bloku i izlazak iz bloka, u principu moraju biti izvedeni na neutralan način u odnosu na protivnika (vidi 8:2b).

Prekršaji posle kojih nije uobičajeno dodjeliti lične kazne (voditi računa o kriterijumima za donošenje odluke iz 8:3 a-d)

Nije dozvoljeno:

2.
  - a. istrgnuti ili izbiti loptu iz ruku protivnika;
  - b. blokirati protivnika rukama, šakama, nogama, ili koristiti bilo koji dio tijela da bi ga pomjerili ili odgurnuli; to podrazumijeva i opasno korišćenje lakta kako u mjestu, tako i u kretanju;
  - c. držati protivnika (tijelo ili sportsku opremu), čak i kada je on spreman da nastavi igru;
  - d. nalijetati ili naskakivati na protivnika;

Prekršaji za koje se nalaže lična kazna po pravilu 8:3-6

3. Prekršaji koji su uglavnom ili isključivo usmjereni na tijelo protivnika moraju biti kažnjeni ličnom kaznom. To znači da pored slobodnog bacanja ili sedmerca takav prekršaj treba kazniti progresivnom kaznom počevši sa opomenom (16:1), zatim sa 2 min isključenja (16:3b) i diskvalifikacijom (16:6d).

Za ozbiljnije prekršaje slijede 3 nivoa kazne na osnovu sledećih kriterijuma:

- prekršaji koji će biti odmah kažnjeni sa 2 min isključenja (8:4);
- prekršaji koji će biti kažnjeni diskvalifikacijom (8:5);
- prekršaji koji će biti kažnjeni diskvalifikacijom, uz obavezan pisani izvještaj (8:6).

Kriterijumi za donošenje odluke

Za odlučivanje koje su lične kazne odgovarajuće za specifične prekršaje, primjeniće se sledeći kriterijumi, koji će se koristiti u kombinaciji koja je adekvatna u svakoj situaciji:

- a. **pozicija** igrača koji pravi prekršaj (frontalna pozicija, sa strane ili od pozadi);
- b. **dio tijela** na koji je usmjerena nedozvoljena akcija (torzo, šuterska ruka, noge, glava/grlo/vrat);
- c. **dinamika** prekršaja (intenzitet nedozvoljenog tjelesnog kontakta, i/ili prekršaj u kom je protivnik u punom kretanju);

- d. **efekat** nedozvoljene akcije:
- uticaj na kontrolu tijela i lopte;
  - smanjenje ili sprečavanje mogućnosti kretanja;
  - sprečavanje kontinuiteta igre;

Za presuđivanje prekršaja bitna je i situacija na utakmici (npr. situacija za postizanje gola, utrčavanje u prazan prostor, situacije sa velikom brzinom kretanja).

Prekršaji za koje se nalaže trenutna kazna isključenja na 2-minuta

4. Za neke prekršaje kazna je direktno isključenje na 2min, bez obzira na to da li je igrač ranije bio opomenut.

Ovo se posebno odnosi na prekršaje gdje igrač, koji je napravio prekršaj, zanemaruje opasnost po protivnika (vidi takođe 8:5 i 8:6);

Uzimajući u obzir kriterijume za donošenje odluka iz 8:3, ovakvi prekršaji mogli bi biti na primjer:

- prekršaji koji su učinjeni jakim intenzitetom ili protiv protivnika koji je u brzom trku;
- držanje protivnika duže vrejmje ili obaranje protivnika na pod;
- prekršaj u predjelu glave, grla ili vrata;
- jako udaranje protivnika u tijelo ili ruku kojom šutira;
- nastojati da protivnik izgubi kontrolu tijela (npr. hvatati protivnika, koji je u skoku, za nogu/ stopalo; vidi 8:5a);
- natrčavati ili naskakivati velikom brzinom na protivnika.

Prekršaji za koje se nalaže diskvalifikacija

5. Igrač koji napadne protivnika, na način opasan po njegovo zdravlje, biće diskvalifikovan (16:6a). Posebno opasan po zdravlje protivnika je visok intenzitet prekršaja ili činjenica da je protivnik potpuno nespreman za taj prekršaj pa uslijed toga ne može da se zaštititi (vidi 8:5 komentar).

Pored kriterijuma za donošenje odluka iz 8:3 i 8:4 sledeći kriterijumi se takođe primjenjuju:

- stvaran gubitak kontrole tijela za vrijeme trčanja ili u skoku, kao i prilikom šutiranja.
- naročito agresivan napad na dio tijela protivnika, posebno na lice, grlo ili vrat (intenzitet tijelasnog kontakta);
- nemaran odnos od strane prekršioca za vrijeme izvršenja prekršaja.

Komentar:

I prekršaji veoma malog fizičkog intenziteta mogu biti veoma opasni i dovesti do ozbiljne povrede, ako je prekršaj učinjen kada je igrač u skoku ili trku i zbog toga nesposoban da se zaštiti.

U takvoj situaciji, opasnost po protivnika, a ne intenzitet fizičkog kontakta je osnov za odluku da li je diskvalifikacija opravdana. Ovo se takođe primjenjuje u situacijama kada golman napusti golmanov prostor u namjeri da presječe dodavanje upućeno protivniku. Golman je odgovoran da osigura da ova situacija ne postane opasna po zdravlje protivnika.

On će biti diskvalifikovan ako:

- a. uhvati loptu, ali njegovo kretanje prouzrokuje sudar sa protivnikom;
- b. ako ne može da uhvati ili kontroliše loptu, ali prouzrokuje sudar sa protivnikom.

Ako su sudije uvjerene da bi u ovakvoj situaciji, bez prekršaja od strane golmana, protivnik bio sposoban da uhvati loptu, treba dosuditi sedmerac.

Diskvalifikacije zbog naročito nesmotrenih, opasnih, akcija s predumišljajem ili zlonamjernih akcija (koje će biti opisane u pismenom izvještaju)

6. Ako sudije procjene da je neki prekršaj bio naročito nesmotren, naročito opasan, s predumišljajem ili zlonamjeran, moraju podnijeti pismeni izvještaj poslije utakmice, kako bi nadležan organ mogao da donese odluku o daljim mjerama.

Karakteristični pokazatelji koji mogu poslužiti u stvaranju kriterijuma za odlučivanje, pored pravila 8:5 su:

- a. naročito nesmotren ili naročito opasan prekršaj;
- b. prekršaj s predumišljajem ili zlonamjeran prekršaj, koji ni na koji način nije povezan sa situacijom u igri.

Komentar:

Kada je prekršaj iz 8:5 i 8:6 učinjen u poslednjih 30 sekundi utakmice, u cilju odbrane gola, tada takav prekršaj treba smatrati "ekstremnim nesportskim ponašanjem" iz pravila ~~8:10a~~ 8:11b i po njemu treba biti kažnjen.

Nesportsko ponašanje za koje se nalaže lična kazna po Pravilima 8:7-~~10~~ 11

7. Nesportskim ponašanjem se smatraju bilo koji verbalno i neverbalno izražavanje koja nisu u saglasnosti sa duhom dobrog sportskog ponašanja. Ovo se primjenjuje i na igrače i na zvaničnike ekipa, na igralištu i van igrališta. Za kažnjavanje nesportskog ponašanja, grubog nesportskog ponašanja i ekstremnog nesportskog ponašanja, pravi se razlika između četiri nivoa prekršaja:
  - Prekršaji koje treba kazniti progresivno (8:7);
  - Prekršaji koje treba kazniti direktnim isključenjem na 2 minuta (8:8);
  - Prekršaji koje treba kazniti diskvalifikacijom (8:9);
  - Prekršaji koje treba kazniti diskvalifikacijom i pisanim izvještajem (8:10a, b).

Nesportsko ponašanje za koje se nalaže progresivna kazna

Prekršaji koji su nabrojani od a do f su primjeri nesportskog ponašanja koji se kažnjavaju progresivno, počevši sa opomenom (16:1b).

- a. protest protiv sudijske odluke ili verbalni i neverbalni akt, sa namjerom da isprovocira specifičnu sudijsku odluku;
- b. uznemiravanje protivnika ili saigrača riječima ili gestovima, dobacivanje protivniku u namjeri da ga omete;
- c. odlaganje formalnog bacanja koje izvodi protivnik, nepoštujući udaljenost od 3 metra ili na neki drugi način;
- d. kroz "pozorište" provokacije ili pretjerane reakcije, pokušavati da se obmanu sudije i da se naведу na pogrešnu procjenu u vezi sa ponašanjem protivnika, ili preuveličavati uticaj prekršaja u namjeri da se izazove tajm- aut ili nezasluzena kazna za protivnika (takođe pogledaj 8:8g);
- e. namjerno blokiranje šuta ili dodavanja sa stopalom ili potkoljenicom kada taj pokret povećava obim tijela; npr. čist refleksni pokret, skupljanje nogu neće biti kažnjeno (vidi takođe 7. 8 i 8:8e);
- f. ponovljeno ulaženje u golmanov prostor iz taktičkih razloga.

Nesportsko ponašanje za koje se nalaže trenutno izricanje 2-minuta isključenja

8. Neka nesportska ponašanja su po svojoj prirodi teža i zahtjevaju trenutno isključenje na 2min, bez obzira na to da li je igrač ili zvaničnik ranije bio opomenut ili ne. Ovo obuhvata:
  - a. bučan protest sa energičnom gestikulacijom ili provokativno ponašanje;
  - b. kada se donese odluka protiv ekipe koja ima loptu u posjedu, a igrač sa loptom je trenutno ne učini dostupnom za protivnika ispuštajući je iz ruku ili spuštajući je na pod;
  - c. blokiranje pristupa lopti koja je otišla u prostor za zamjenu igrača;
  - d. kada igrač koga ne ometaju šutira u čistoj situaciji u igri i pogodi golmana u glavu.
  - e. jasno širenje ili dizanje jedne ili obje potkoljenice ili stopala sa namjerom da blokiranja/izbijanja pasa ili šuta, kada to ima jasan uticaj na situaciju na terenu (pogledaj takođe 7:8 i 8:7e)
  - f. aktivno sprečavanje izvođenja formalnog bacanja za protivnika i ne poštovanje odstojanja od 3-metra i/ili čineci druge prekršaje u cilju sprečavanja izvođenja bacanja.
  - g. kroz simulaciju, nastojeci da izmanipuliše sudije, a u vezi akcije protivnika kada je mali ili nikakav kontakt napravljen nad dijelom tijela, a sa ciljem da sudije zaustave igru ili neopravdano kazne protivnika(pogledaj takođe 8:7d)
  - h. igrač iz polja blokira ili uhvati šut upućen na prazan gol ulaskom u golmanski prostor.

Napomena:

Kriterijumi za pogodak golmana loptom u glavu:

- Pravilo je primjenljivo samo u čistoj situaciji u igri, to jest kad nema odbrambenog igrača između igrača koji šutira i golmana.
- Prva tačka kontakta loptom mora biti glava. Pravilo se ne primenjuje ako lopta udari golmana u glavu poslije udarca u bilo koji drugi dio golmanovog tijela.
- Pravilo se ne primenjuje ako golman pomjera glavu u pravcu lopte.
- Ako golman pokušava da obmane sudije da bi isprovocirao kaznu (npr pošto lopta pogodi golmana u grudi), golmana treba kazniti prema Pravilu 8:7d, 8:8g.

Grubo nespportsko ponašanje za koje se nalaže diskvalifikacija

9. Neki oblici nespportskog ponašanja se smatraju tako grubim da nalažu diskvalifikaciju. Ovo su primjeri takvog ponašanja:
  - a. demonstrativno bacanje ili šutiranje lopte, poslije sudijske odluke;
  - b. ako golman demonstrativno odbija da pokuša da brani sedmerca;
  - c. namjerno gađanje protivnika za vrijeme prekida igre; ako je to učinjeno velikom snagom i sa veoma male razdaljine, prikladnije je to okarakterisati kao "naročito nesmotrenim prekršajem" po Pravilu 8. 6;
  - d. kada izvođač sedmerca pogodi golmana u glavu, a da golman ne pomjera glavu u pravcu lopte;
  - e. kada izvođač slobodnog bacanja pogodi odbrambenog igrača u glavu **za vrijeme izvođenja slobodnog bacanja nakon završnog signala u skladu sa Pravilom 2:4**, ako odbrambeni igrač ne pomjera glavu u pravcu lopte;
  - f. osveta (revanš) nakon što je igrač fauliran.

Komentar:

U slučaju sedmerca ili slobodnog bacanja izvođač je odgovoran da ne dovede u opasnost golmana ili odbrambenog igrača.

Diskvalifikacija zbog ekstremnog nespportskog ponašanja koja će biti prijavljena u pisanom izvještaju

10. Ako sudije okarakterišu ponašanje kao ekstremno nespportsko, kazna se izriče prema propisima koji slijede. U slučajevima koji uključuju slijedeće prekršaje (A i B) koji mogu poslužiti kao primjer, sudije moraju poslije utakmice podnijeti pismeni izvještaj (prijavu), kako bi nadležni organ mogao da donese odluku o daljim mjerama:
  - a. uvrijedljivo ili prijeteeće ponašanje umjereno prema drugoj osobi, npr. sudiji, mjeriocu vremena/zapisničaru, tehničkom delegatu, zvaničniku ekipe, igraču, gledaocu; takvo ponašanje može biti verbalno ili neverbalno (izraz lica, gest, govor tijela ili tjelesni kontakt);

- b. (I) uplitanje od strane zvaničnika ekipe za vrijeme utakmice, na terenu ili iz prostora za zamjenu igrača, ili (II) igrač sprečava jasnu situaciju za postizanje gola nedozvoljenim ulaskom u teren (pravilo 4. 6) ili iz prostora za zamjenu igrača;

Diskvalifikacija i 7m u vezi sa specifičnim nesportskim ponašanjem ili specifičnim neregularnim ponašanjem u poslednjih 30 sekundi

11. U slučajevima koji uključuju slijedeće prekršaje (c i d a, b) biće dosuđen sedmerac za protivnika.
- a. ako je tokom poslednjih 30 sekundi utakmice lopta van igre, a igrač ili zvaničnik ekipe sprečava ili odlaže izvođenje bacanja za protivničku ekipu u namjeri da spriječi mogućnost šuta na gol, ili stvaranja jasne situacije za postizanje gola, prekršilac igrač/zvaničnik mora biti diskvalifikovan i mora se dosuditi sedmerac za protivnika. Ovo se primjenjuje kod bilo kojeg oblika ometanja (npr. sa samo ograničenom fizičkom akcijom, ometanje izvođenja bacanja sprečavanjem dodavanja, ometanjem prijema lopte, neoslobađanjem lopte)
- b. ako je tokom poslednjih 30 sekundi utakmice lopta u igri, a protivnički igrači
- (1) kroz prekršaj koji pravi igrač u Pravilu 8. 5 ili 8. 6, kao i u Pravilu 8. 10a ili 8. 10b (II);
- (2) kroz prekršaj koji pravi zvaničnik po Pravilu **8:9**, 8. 10a ili 8. 10b (I);

sprečavaju ekipu koja ima loptu u posjedu mogućnost šuta na gol ili stvaranje jasne prilike za postizanje gola, prekršilac igrač/zvaničnik se diskvalifikuje, u skladu sa odgovarajućim pravilima, a za ekipu koja ima loptu u posjedu treba dosuditi sedmerac.

Ako igrač, koji je bio fauliran, ili njegov saigrač, postigne gol, prije nego što je igra zaustavljena, sedmerac neće biti dosuđen.

Napomena:

U slučajevima prekršaja Pravila 8:6 ili 8:10, sudije moraju da dostave pisani izvještaj.

Pravilo 9

Postizanje gola

1. Gol je postignut kada je lopta potpuno prešla gol-liniju (vidi sliku br. 4) pod uslovom da od strane izvođača, saigrača ili zvaničnika prije ili tokom bacanja nije načinjen nikakav prekršaj pravila. Sudija kod gola potvrđuje da je gol postignut sa dva kratka zvižduka pištaljkom i signalizacijom br. 12.
- Gol će se priznati i ako neki od odbrambenih igrača napravi prekršaj, a lopta ipak uđe u gol.
- Gol se ne smije priznati, ako je sudija, mjerilac vremena ili tehnički delegat prekinuo igru, prije nego što je lopta sasvim prešla gol- liniju.
- Gol će se priznati protivničkoj ekipi ako neki od igrača uputi loptu u sopstveni gol, osim u situaciji kada golman izvodi golmanovo bacanje (12. 2 stav 2).

Komentar:

Gol će se priznati ako loptu, nešto ili neko ko ne učestvuje u igri (gledaoci, itd.), spriječi da uđe u gol, a sudije su uvjereni da bi lopta inače ušla u gol.

2. Gol koji je priznat ne može da se poništi nakon što je sudija dao znak pištaljkom da se izvede početno bacanje nakon postignutog gola (vidi Pravilo 2. 9 Komentar).

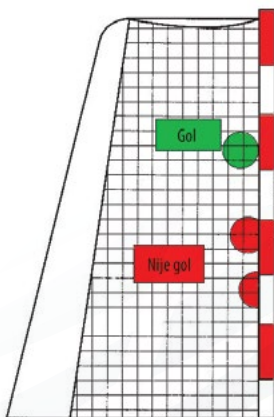
Sudije moraju jasno naznačiti (bez početnog bacanja) da su dosudile gol, ako se signal za kraj poluvremena oglasi odmah nakon što je postignut gol i prije nego što je moguće izvesti početno bacanje.

Komentar:

Gol se treba prikazati na semaforu čim ga sudije priznaju.

3. Ekipe koja je postigla više golova od protivnika je pobjednik. Ako su obje ekipe postigle isti broj golova ili nijedan gol, utakmica je završena neriješeno (2. 2).

Dijagram 4: Postizanje gola

Pravilo 10

10. Početno bacanje

1. Na početku utakmice, početno bacanje izvodi ekipa koja je posle žrebanja dobila pravo da bira i izabrala da izvede početno bacanje. Protivnici onda imaju pravo da biraju stranu igrališta. Alternativno, ukoliko je ekipa, koja je nakon žrebanja dobila pravo da bira, izabrala stranu igrališta, tada protivnička ekipa izvodi početno bacanje.

Ekipe menjaju strane za drugo poluvrijeme. Početno bacanje na početku drugog poluvrijemena izvodi ekipa, koja nije izvela početno bacanje na početku utakmice.

Novo žrijebanje (bacanje novčića) se obavlja prije početka svakog dodatnog vremena i sva gore navedena pravila pod se takođe primenjuju tokom dodatnog vremena.

2. Posle svakog postignutog gola igra se nastavlja početnim bacanjem, ekipe koja je primila gol (vidi 9:2 stav 2).

3. Treba primjeniti sledeće dvije opcije početnog bacanja:

a. izvođenje početnog bacanja sa centralne linije

Početno bacanje se izvodi u bilo kojem smjeru sa sredine igrališta (uz dopuštenu toleranciju od oko 1, 5 metar sa svake strane sredine). Označava se zviždukom, nakon toga se bacanje mora izvesti u roku od tri sekunde (13:1a, 15:7, stav 3). Izvođač početnog bacanja bar jednom nogom mora stajati na središnjoj liniji, a druga noga mora biti ili na liniji, ili iza središnje linije u sopstvenom polju (15:6), i mora se zadržati u tom položaju sve dok lopta ne napusti njegovu ruku (13:1a, 15:7 stav 3, objašnjenje broj 5).

Saigrači izvođača početnog bacanja ne smiju preći središnju liniju prije sudijskog zvižduka (15:6).

b. izvođenje početnog bacanja iz prostora za izvođenje početnog bacanja

- Početno bacanje se izvodi u bilo kojem pravcu iz prostora za izvođenje početnog bacanja. Prethodi mu znak pištaljkom nakon koga mora da se izvede u roku od 3 sekunde(13:1a, 15:7, stav 3).

- Znak pištaljkom od strane sudija može da se da kada se lopta nalazi unutar prostora za izvođenje bacanja i izvođač ima makar jedno stopalo unutar prostora za izvođenje bacanja (15:6).

- Izvođaču nije dozvoljeno da predje liniju prostora za izvođenje početnog bacanja bilo kojim dijelom tijela, dok se bacanje ne smatra izvedenim(13:1a, 15:7, stav 3).

- Izvođaču je dozvoljeno da se kreće unutar prostora za izvođenje početnog bacanja ali mu nije dozvoljeno da udari loptom o pod nakon zvižduka. (13:1a, 15:7, stav 3).

- Bacanje se može izvesti u trku. Nije dozvoljeno da se bacanje izvede u skoku(13:1a, 15:7, stav 3).

- Početno bacanje se smatra izvedenim kada:

- Lopta prvo napusti ruku izvođača, a onda cijelim obimom predje liniju prostora za izvođenje početnog bacanja, ili
- Kada je lopta napusti ruku izvođača, a dodirnuta je ili kontrolisana od strane saigrača, iako se to dogodilo unutar prostora za izvođenje početnog bacanja.

- Saigraima izvođača nije dozvoljeno da predju središnju liniju prije zvižduka, osim ako su u prostoru za izvođenje početnog bacanja(15:6).
  - Igrači odbrambene ekipe moraju biti van prostora za izvođenje početnog bacanja i nije im dozvoljeno da dodirnu loptu ili protivnika unutar prostora za početno bacanje dok se bacanje ne smatra izvedenim(15:4, 8:7c, 8:8f). Njima je dozvoljeno da budu neposredno van prostora za izvođenje početnog bacanja.
4. Prilikom izvođenja početnog bacanja na početku svakog poluvrijemena (uključujući i sve periode dodatnog vremena), svi igrači moraju biti na svojoj polovini terena.
- Međutim, kod početnog bacanja poslije postignutog gola, igrači protivničke ekipe mogu da se nalaze na obje polovine terena.
- U slučaju da se bacanje izvodi sa središnje linije(10:3a) protivnički igrači se moraju nalaziti na makar 3 metra udaljenosti od izvođača(15:4, 15:9, 8:7c, **8:8f**).
- Ukoliko se početno bacanje izvodi iz prostora za izvođenje početnog bacanja(10:3b), protivnici se moraju nalaziti izvan označenog prostora cijelim tijelom (15:4, 15:9, 8:7c, **8:8f**). U oba slučaja, međutim, moraju biti bar na 3 metra udaljenosti od igrača koji izvodi početno bacanje (15. 4, 15. 9, 8. 7c, **8:8f**).

Pravilo 11

11. Aut

1. Aut se dosuđuje kada lopta cijelim obimom pređe aut-liniju ili kada igrač odbrambene ekipe posljednji dodirne loptu prije nego što ona pređe gol-aut liniju njegove ekipe.
Takođe se dosuđuje kada lopta dodirne plafon ili dio opreme iznad terena.
  2. Aut izvodi, bez prethodnog zvižduka sudija (vidi 15. 5b), ona ekipa čiji igrač nije posljednji bio u kontaktu sa loptom, prije nego što je ona prešla aut liniju ili dodirнула plafon ili dio opreme iznad terena.
  3. Aut se izvodi sa mjesta gdje je lopta prešla aut-liniju ili ako je prešla gol-aut liniju, na odgovarajućoj strani sa mjesta na kome se spajaju aut-linija i gol-aut linija.
Što se tiče izvođenja auta nakon što je lopta dodirнула plafon ili dio opreme iznad terena, aut se izvodi sa najbližeg mjesta, na bližoj aut-liniji, koje odgovara mjestu gdje je lopta dodirнула plafon ili dio opreme iznad terena.
  4. Izvođač auta mora stajati jednim stopalom na aut-liniji i ostati u pravilnom položaju sve dok lopta ne napusti njegovu ruku. Položaj drugog stopala nije ograničen (13. 1a, 15:6, 15:7 stav 2 i 3).
  5. Dok se izvodi aut, protivnički igrači, ne smiju da budu udaljeni manje od 3 metra od izvođača auta (15. 4, 15. 9, 8. 7c, **8:8f**).
- Međutim, ovo se ne primenjuje ako oni stoje neposredno izvan linije golmanovog prostora svoje ekipe.

Pravilo 12

12. Golmanovo bacanje

1. Golmanovo bacanje se dosuđuje kada: (I) - je igrač protivničke ekipe ušao u golmanov prostor i na taj način napravio prekršaj Pravila 6. 2a; (II) - je golman kontrolisao loptu unutar golmanovog prostora ili lopta miruje na podu unutar golmanovog prostora (6. 4-5); (III) - je igrač protivničke ekipe dodirnuo loptu koja se kotrlja unutar golmanovog prostora (6. 5 – stav 1) ili (IV) - je lopta prešla gol-aut liniju, nakon što ju je poslednji dodirnuo golman ili igrač protivničke ekipe.

To znači, da se u svim ovim situacijama smatra da je lopta van igre i da se igra se nastavlja golmanovim bacanjem (13. 3), ako postoji prekršaj nakon što je golmanovo bacanje bilo dosuđeno i prije nego što je izvedeno.

2. Golmanovo bacanje izvodi golman bez prethodnog zvižduka sudije (vidi 15. 5b) iz golmanovog prostora preko linije golmanovog prostora.

Ako ekipa, koja treba da izvede golmanovo bacanje, igra bez golmana, golman mora da zamjeni jednog od igrača u polju (Pravilo 4. 4). Sudije odlučuju da li je tajm-aut neophodan (Pravilo 2. 8 stav 2 i Objasnenje broj 2).

Smatra se da je golmanovo bacanje izvedeno, onda kada je lopta bačena od strane golmana, potpuno prešla liniju golmanovog prostora.

Igračima protivničke ekipe dozvoljeno je da budu odmah ispred linije golmanovog prostora, ali im nije dozvoljeno da dodiruju loptu prije nego što sasvim pređe liniju golmanovog prostora (15. 4, 15. 9, 8. 7c, **8:8f**).

Pravilo 13

13. Slobodno bacanje

Dosuđivanje slobodnog bacanja

1. U principu sudije prekidaju igru i nastavljaju je slobodnim bacanjem za protivničku ekipu kada:
  - a. ekipa koja ima loptu u posjedu načini prekršaj pravila koja se obavezno sankcionišu oduzimanjem lopte (vidi 4:2-3, 4:5-6, 4:7-8, 4:9, 5:6-10, 6:5 stav 1, 6:7b, 7:2-4, 7:7-8, 7:10, 7:11-12, 8:2, 10:3, 10:5, 11:4, 13:7, 14:4-7, 15:7 stav 3 i 15:8);
  - b. protivnici načine prekršaj pravila koji ima za posljedicu da ekipa koja ima loptu u posjedu izgubi loptu (vidi 4:2-3, 4:5-6, 5:5, 6:2b, 6:7b, 7:8, 8:2-10).
2. Sudije treba da dozvole da igra teče, i to tako što će izbjegavati prebrzo prekidanje igre dosuđivanjem slobodnog bacanja.

To znači da, shodno Pravilu 13:1a, sudije ne treba da dosude slobodno bacanje ako lopta dođe u posjed ekipe u odbrani odmah nakon što je ekipa u napadu napravila prekršaj.

Slično, shodno Pravilu 13:1b, sudije ne treba da reaguju sve dok ne postane jasno da je ekipa u napadu izgubila loptu ili da ne može da nastavi napad zbog prekršaja koji je napravila ekipa u odbrani.

Ako zbog napravljenog prekršaja treba dosuditi ličnu kaznu, sudije mogu da odluče da odmah prekinu igru, pod uslovom da se time ne ošteti ekipa koja nije načinila prekršaj. Inače, trebalo bi sačekati ishod situacije, pa tek onda igraču izreći kaznu.

Pravilo 13:2 se ne primenjuje u slučaju prekršaja Pravila 4:2-3 ili 4:5-6, kada će se igra momentalno zaustaviti, uglavnom zbog intervencije mjerioca vremena, tehničkog delegata ili sudija. Pravilo 13.3.

3. Ako se prekršaj, čija je posljedica slobodno bacanje prema Pravilu 13:1a-b, dogodi kada je lopta van igre, onda se igra nastavlja bacanjem koje odgovara razlogu zbog koga je igra prekinuta (*molimo da vidite takođe pravila 8:10c, 8:11a, specijalna uputstva u toku poslednjih 30 sekundi igre i propozicije za primjenu elektronskog TTA*).
4. Pored situacija naznačenih u Pravilu 13:1a-b, slobodno bacanje se koristi kao način nastavka igre u određenim situacijama u kojima je igra prekinuta (tj. kada je lopta u igri), iako se nije dogodio nikakav prekršaj pravila:
  - a. ukoliko je lopta u posjedu jedne od ekipa, u trenutku prekida, ona ostaje u njenom posjedu;
  - b. ukoliko lopta nije u posjedu nijedne od ekipa, biće dodijeljena onoj ekipi koja je posljednja imala loptu u posjedu.
5. Ako se donese odluka o slobodnom bacanju protiv ekipe koja ima loptu u posjedu, kada sudija da znak pištaljkom, igrač koji u tom trenutku ima loptu, mora odmah da je ispusti ili spusti na pod kako bi se njome moglo igrati (8. 8b).

Izvođenje slobodnog bacanja

6. Uobičajeno je da se slobodno bacanje izvodi bez zvižduka sudije (vidi 15. 5b) i u principu, sa mjesta gdje se prekršaj dogodio. Izuzeci od ovog pravila su slijedeći:

Prilikom situacije koje su opisane u 13:4a-b slobodno bacanje se izvodi nakon zvižduka, u principu sa mjesta na kome se lopta u trenutku prekida nalazila.

Ako sudija ili tehnički delegat (IHF-a ili kontinentalnog / nacionalnog saveza), prekine utakmicu zbog povrede pravila igre od strane igrača ili zvaničnika odbrambene ekipe, a to rezultira usmenom opomenom ili izricanjem lične kazne, tada slobodno bacanje treba da se izvede sa mjesta na kome se lopta nalazila u trenutku prekida igre, ukoliko je to mjesto povoljnije od onog mjesta na kome je prekršaj načinjen.

Isti izuzetak kao i u prethodnom stavu primjenjuje se ako mjerilac vremena prekine igru usled prekršaja naznačenih u Pravilima 4. 2-3 ili 4. 5-6.

Kao što je propisano Pravilom 7. 11 slobodno bacanje, koje se dosuđuje zbog pasivne igre, izvodi se sa mjesta na kome se lopta u trenutku prekida nalazila.

Bez obzira na uobičajena pravila i procedure naznačene u prethodnim paragrafima, slobodno bacanje nikad ne može biti izvedeno unutar golmanovog prostora ekipe u čiju su korist suduje dosudile slobodno bacanje, niti unutar linije slobodnog bacanja protivničke ekipe. U bilo kojoj situaciji gdje se mjesto izvođenja bacanja nalazi u bilo kom prostoru koji je označen u prethodnom stavu, mjesto izvođenja mora se izmjestiti na najbliže mjesto neposredno van linije slobodnog bacanja protivničke ekipe.

Komentar:

Ako je korektna pozicija slobodnog bacanje na liniji slobodnog bacanja odbrambene ekipe, slobodno bacanje se zapravo mora izvesti tačno sa mjesta na kome je dosuđen prekršaj. Međutim, što je mjesto dalje od linije slobodnog bacanja odbrambene ekipe, to je veća tolerancija koja omogućava da se slobodno bacanje izvede na kraćoj udaljenosti od tačnog mjesta prekršaja. Ova tolerancija postupno raste do 3 metra, kao se primenjuje u slučaju slobodnog bacanja koje se izvodi neposredno izvan golmanovog prostora ekipe koja izvodi slobodno bacanje.

Upravo pojašnjena tolerancija se primenjuje u slučaju prekršaja Pravila 13:5, ako se ovaj prekršaj kazni u skladu sa Pravilom 8:8b. U ovim slučajevima slobodno bacanje se uvijek izvodi tačno sa mjesta na kome je načinjen prekršaj.

7. Igrači ekipe kojoj je slobodno bacanje dosuđeno ne smiju da dodirnu ili pređu liniju slobodnog bacanja protivničke ekipe prije nego što je bacanje izvedeno. Vidi takođe posebna ograničenja pod Pravilom 2:5.

Sudije moraju da koriguju pozicije igrača ekipe koja izvodi slobodno bacanje, koji se nalaze između linije slobodnog bacanja i linije golmanovog prostora, neposredno prije izvođenja bacanja, ukoliko nepravilne pozicije utiču na tok igre (15. 3, 15. 6). U tom slučaju slobodno bacanje se izvodi nakon zvižduka (15. 5b). Ukoliko izvođenju bacanja ne prethodi zvižduk, a igrači ekipe koja izvodi slobodno bacanje prekorače liniju slobodnog bacanja protivničke ekipe, tokom izvođenja slobodnog bacanja (prije nego što je lopta napustila ruku izvođača), primjenjuje se ista procedura (Pravilo 15. 7 stav 2).

U slučaju kada je zviždukom dat znak za izvođenje slobodnog bacanja, a igrači napadajuće ekipe dodirnu ili prekorače liniju slobodnog bacanja, prije nego što je lopta napustila ruku igrača koji izvodi slobodno bacanje, dosuđuje se slobodno bacanje u korist odbrambene ekipe (15. 7 stav 3, 13. 1a)

8. Kada se izvodi slobodno bacanje, protivnički igrači moraju biti udaljeni bar 3 metra od izvođača. Međutim, dozvoljeno im je da stoje odmah izvan linije golmanovog prostora ako se slobodno bacanje izvodi na njihovoj liniji slobodnog bacanja. Ometanje izvođača slobodnog bacanja kažnjava se u skladu sa **Pravilom 15.9**, **8.7c** i **8:8f**.

Pravilo 14

14. Sedmerac

Dosuđivanje sedmerca

1. Sedmerac se dosuđuje:
  - a. kada igrač ili zvaničnik protivničke ekipe bilo gdje na terenu spriječi realizaciju jasne prilike za postizanje gola;
  - b. kad jasnu situaciju za postizanje gola prekine neopravdani zvižduk;
  - c. kada jasnu situaciju za postizanje gola osujeti neko ko ne učestvuje u igri, npr. kada gledalac uđe u teren ili zaustavi igrača zviždukom (osim kada može da se primeni 9:1 Komentar);
  - d. ako postoji prekršaj u skladu sa Pravilom **8:10c 8:11a** ili **8:10d 8:11b** (pogledaj **8:10 8:11** poslednji stav);

Po analogiji, ovo pravilo se primjenjuje i u slučaju "više sile" kao što je iznenadni nestanak struje, koji igru zaustavlja u trenutku jasne situacije za postizanje gola. Vidi objašnjenje br. 6 za definiciju jasne situacije za postizanje gola.

2. Ukoliko igrač u napadu zadrži u potpunosti kontrolu nad loptom i svojim tijelom uprkos prekršaju Pravila 14:1a, nema razloga da se dosudi sedmerac, čak i ako igrač nakon toga ne iskoristi čistu šansu za gol.

U svim situacijama, gdje postoji mogućnost za dosuđivanje sedmerca, sudije bi trebale da reaguju tek u trenutku kada nedvosmisleno mogu da utvrde da je donošenje takve odluke uistinu opravdano i neophodno. Ako igrač napadajuće ekipe postigne gol uprkos prekršaju odbrambenih igrača tada očigledno ne postoji razlog za dosuđivanje sedmerca. U suprotnom, ako je očigledno da je igrač zaista izgubio loptu ili kontrolu nad tijelom usled prekršaja tako da jasna situacija za postizanje gola više ne postoji onda se dosuđuje sedmerac, sedmerac treba dosuditi, tako da je jasno da situacija za postizanje gola više ne postoji.

Pravilo 14:2 se ne primjenjuje u slučajevima prekršaja Pravila 4:2-3 ili 4:5-6, kada se igra prekida trenutno signalom mjerioca vremena, tehničkog delegata ili sudija.

3. Kada dosude sedmerac, sudije takođe mogu dosuditi i tajm-aut, ali samo ako postoji značajnije odlaganje, npr. zbog zamjene golmana ili izvođača, a odluka o dosuđivanju tajm-aut-a trebalo da bude u saglasnosti sa principima i kriterijumima naznačenim u Objašnjenju br. 2.

Izvođenje sedmerca

4. Sedmerac se izvodi udarcem na gol, u roku od tri sekunde nakon zvižduka sudije (15:7 stav 3, 13:1a).
5. Igrač koji izvodi sedmerac mora zauzeti poziciju iza linije sedmerca, ali ne više od 1 metra iza linije (15:1, 15:6). Nakon zvižduka od strane sudija, izvođač ne smije da dodirne ili pređe liniju sedmerca sve dok lopta ne napusti njegovu ruku (15:7 stav 3, 13:1a).
6. Izvođač ili njegovi saigrači ne smiju ponovo da igraju loptom nakon što je sedmerac izveden, sve dok ona ne dodirne protivnika ili gol (15:7 stav 3, 13:1a).
7. Kada se izvodi sedmerac, saigrači izvođača moraju da se nalaze izvan linije slobodnog bacanja i tu ostanu sve dok lopta ne napusti ruku izvođača (15. 3, 15. 6). Ukoliko to ne urade, dosudiće se slobodno bacanje protiv ekipe koja izvodi sedmerac (15. 7 stav 3 i 13. 1a).
8. Kada se izvodi sedmerac, igrači protivničke ekipe moraju da ostanu izvan linije slobodnog bacanja, i to najmanje tri metra od linije 7 metara, sve dok lopta ne napusti ruku izvođača. Ukoliko to ne učine, sedmerac se ponovo izvodi ako gol nije postignut, ali nema ličnog kažnjavanja.
9. Sedmerac se ponovo izvodi ukoliko gol nije postignut, ako golman prekorači graničnu liniju tj. liniju 4 metra (1:7, 5:11), prije nego što lopta napusti ruku izvođača. Međutim, to ne vodi ličnom kažnjavanju golmana.
10. Zamjena golmana nije dozvoljena, u trenutku kada je izvođač spreman da izvede sedmerac, stojeći u pravilnom položaju sa loptom u ruci. Bilo kakav pokušaj da se obavi zamjena golmana u ovakvoj situaciji kažnjava se kao nesportsko ponašanje (8:7c, 16:1b i 16:3d).

Pravilo 15

15. Opšti propisi za izvođenje bacanja (početno, golmanovo i slobodno bacanje, aut i sedmerac)

Izvođač

1. Prije izvođenja bacanja, izvođač mora da bude u pravilnom položaju propisanim za to bacanje. Lopta mora biti u ruci izvođača (15:6).

U toku izvođenja bacanja, osim u slučaju golmanovog bacanja vidjeti (12:2) i početnog bacanja sa prostorom za početno bacanje (10:3b), izvođač mora sve vrijeme da drži **jedan dio istog stopala** u konstantnom dodiru sa podom, sve dok ne ispusti loptu (vidjeti 10:3b). Druga noga se može podizati i spuštati više puta gore-dole (vidi Pravilo 7:6).

Izvođač mora zadržati pravilan položaj, sve dok se bacanje ne izvede (15:7 stav 2 i 3).

Napomena

Prije izvođenja bacanja (osim u slučaju golmanovog bacanja), izvođač mora biti u uspravnom položaju, tj. nijedan drugi dio tijela osim stopala ne smije biti u kontaktu s podom.

2. Bacanje se smatra izvedenim kada lopta napusti ruku izvođača koji izvodi bacanje (vidi ipak 12:2, 10:3a stav 2 i 10:3b).

Izvođač ne smije ponovo dodirnuti loptu sve dok ona ne dodirne drugog igrača ili gol (15. 7, 15. 8). Vidi takođe dalja ograničenja za situacije pod 14. 6.

Gol se može postići iz bilo kog bacanja, izuzev direktnog auto-gola, koji se ne može postići prilikom izvođenja golmanovog bacanja ako je lopta van igre (12:1) (npr. u slučaju da je golman ispusti u sopstveni gol).

Saigrači izvođača

3. Saigrači izvođača moraju zauzeti položaje koji su određeni zahtjevima bacanja (15. 6). Igrači moraju ostati u ispravnom položaju, sve dok lopta ne napusti ruku izvođača, osim u situaciji koja je opisana u 10. 3 stav 2 (vidjeti 10:3b).

U toku izvođenja bacanja lopta ne smije biti dodirnuta ili predata iz ruke u ruku saigraču (15:7, stav 2 i 3).

Odbrambeni igrači

4. Odbrambeni igrači moraju zauzeti pozicije koje su propisane za dato izvođenje i ostati u korektnoj poziciji sve dok lopta ne napusti ruku izvođača (vidi 10:3b, 12:2 i 15:9).

Nepravilne pozicije igrača ekipe koja se nalazi u odbrani, prilikom izvođenja početnog bacanja, auta ili slobodnog bacanja, sudije ne smiju da koriguju, ukoliko takav položaj neće oštetiti ekipu koja će odmah izvesti slobodno bacanje. Ukoliko bi ipak, bila oštećena, neophodno je da se koriguju pozicije igrača.

Zvižduk kao znak za nastavak igre

5. Sudije moraju dati znak pištaljkom za nastavak:
  - a. uvjek prilikom izvođenja početnog bacanja (10:3) ili sedmerca (14. 4);
  - b. u slučaju auta, golmanovog bacanja ili slobodnog bacanja:

- prilikom nastavka utakmice nakon tajm-auta;
- prilikom nastavka utakmice izvođenjem slobodnog bacanja shodno pravilu 13. 4;
- prilikom oklevanja pri izvođenju bacanja;
- nakon korigovanja pozicije igrača;
- nakon izricanja usmene ili javne opomene.

Sudija može da procijeni kada je pogodno, radi jasnoće, dati znak pištaljkom za nastavak i za bilo koju drugu situaciju.

U principu, sudije neće dati zvižduk za nastavak utakmice sve dok nisu ispunjeni zahtjevi za pozicije igrača u skladu sa 15:1, 15:3 i 15:4 (vidi 13. 7 stav 2 i 15. 4 stav 2). Ukoliko sudija da znak za izvođenje bacanja uprkos nepravilnim položajima pojedinih igrača odbrane, onda ti igrači imaju pravo učešća u igri.

Nakon zvižduka, izvođač mora da izvede bacanje u roku od 3 sekunde.

Sankcionisanje

6. Položaj će biti korigovan ukoliko izvođač ili njegovi saigrači naprave prekršaje prije izvođenja bacanja, a to se uglavnom odnosi na nepravilne položaje igrača ili slučaj da saigrač dodiruje loptu (vidi ipak 13. 7 stav 2).

7. Posljedice za prekršaje izvođača ili njegovih saigrača (15:1-3) za vrijeme izvođenja bacanja, zavise prvenstveno od toga da li je izvođenju prethodio znak pištaljkom za nastavak utakmice.

U principu, svaki prekršaj tokom izvođenja bacanja ako mu nije prethodio zvižduk za nastavak utakmice može se riješiti korekcijom i ponovnim izvođenjem bacanja poslije zvižduka. Međutim, ovdje se primjenjuje koncept prednosti saglasno sa Pravilom 13. 2. Ukoliko ekipa izvođača bacanja, izgubi loptu, odmah nakon nepravilnog izvođenja bacanja, onda se jednostavno smatra, da je ekipa izvela bacanje i igra se nastavlja.

U principu, svaki prekršaj napravljen prilikom izvođenja bacanja, nakon znaka za nastavak, treba sankcionisati. Ovo se primjenjuje, na primjer, ako je izvođač skoči prilikom izvođenja, drži loptu više od 3 sekunde ili se pomjeri iz pravilnog položaja prije nego što je lopta napustila njegovu ruku. Primjenjuje se i u slučaju da saigrači promjene položaj nakon znaka pištaljke, a prije nego što je lopta napustila ruku izvođača (osim 10:3a stav 2). U tim slučajevima, prvobitno bacanje se poništava i dosuđuje se slobodno bacanje za protivnika (13. 1a) koje se izvodi sa mjesta gdje je prekršaj napravljen (vidi Pravilo 2. 6). Pravilo prednosti, koje se u skladu sa pravilom 13. 2 je primjenljivo npr. ako ekipa izvođača bacanja izgubi loptu prije nego što su sudije u mogućnosti da odreaguju i tada se igra nastavlja.

8. U principu, treba kazniti bilo koji prekršaj koji sledi neposredno posle izvođenja bacanja, a koji je u vezi sa izvođenjem bacanja. Ovo se odnosi na prekršaj pod 15. 2 stav 2, npr. izvođač dodiruje loptu drugi put, pre nego što je ona dodirula drugog igrača ili gol. To može biti vođenje lopte ili hvatanje lopte ponovo, pošto je lopta u vazduhu ili je spuštena na pod. Ovo se kažnjava slobodnim bacanjem (13. 1a) za protivnike. Kao i u slučaju pod 15. 7 stav 3, pravilo prednosti se primenjuje.

9. Izuzev u slučajevima naznačenim u Pravilima 14:8, 14:9, 15. 4 stav 2 i 15:5 stav 3, odbrambeni igrači koji ometaju izvođenje bacanja protivnika, na primer, namjerno ne zauzimaju pravilan prvobitan položaj ili pomjerivši se u nepravilan položaj nakon toga, će se **kazniti**. Ovo se primenjuje nezavisno od toga da li se to dešava prije ili za vrijeme izvođenja bacanja (pre nego što je lopta napustila ruku izvođača).

Takođe se primenjuje i bez obzira na to da li je izvođenju prethodio znak pištaljke za nastavak utakmice ili nije. Pravilo br. 8:7c ili **8:8f** se primjenjuje u kombinaciji sa Pravilom 16:1b i 16:3d.

Bacanje na koje je odbrambeni igrač negativno uticao (napadajuća ekipa izgubila loptu) u principu će se ponoviti.

Pravilo 16

16. Kazne

Opomena

- Opomena je odgovarajuća kazna za:
  - prekršaje koji se kažnjavaju progresivno (8:3; uporedi ipak 16:3b i 16:3d).
  - nesportsko ponašanje koje se kažnjava progresivno (8:7).

Komentar:

Igraču se ne može dati više od jedne opomene, a ekipi se ne može dati više od ukupno 3 opomene. Nakon toga kazna mora biti bar isključenje na 2 min. Igrač koji je već bio isključen na 2min, ne bi trebalo nakon toga da dobije opomenu. Zvaničnicima ekipe ne treba da se da više od jedne opomene ukupno.

- Sudija će pokazati opomenu kažnjenom igraču ili zvaničniku i meriocu vremena / zapisničaru podizanjem žutog kartona (signal broj 13).

Isključenje

- Isključenje (na 2 minuta) je odgovarajuća kazna:
  - za pogrešnu zamjenu, ako prekobrojni igrač uđe na teren ili ako igrač ometa igru iz prostora za zamjenu igrača (4:5-6); vidi, pravilo 8:10b (II);
  - za prekršaje kao što su oni iz pravila 8:3, ako su igrač i/ili njegova ekipa već dobili maksimalan broj opomena (vidi 16:1 komentar);
  - za prekršaje kao što su oni u Pravilu 8:4;
  - za nesportsko ponašanje igrača kao iz Pravila 8:7, ako su igrač i/ili njegova ekipa već dobili maksimalan broj opomena;

- e. za nesportsko ponašanje zvaničnika ekipe kao iz pravila 8:7, kada je jedan zvaničnik već dobio opomenu.
- f. za nesportsko ponašanje igrača ili zvaničnika ekipe kao iz 8:8; vidi takođe 4:6;
- g. kao posljedica diskvalifikacije igrača ili zvaničnika ekipe (16:8 2. stav; vidi 16:11b);
- h. za nesportsko ponašanje igrača pošto je upravo isključen na 2min a prije nego što je igra nastavljena (16:9a)

Komentar:

Zvaničnici jedne ekipe ukupno ne mogu dobiti više od jednog isključenja na 2min.

Kada je isključenje na 2min izrečeno zvaničniku ekipe, u skladu sa 16:3e, njemu je dozvoljeno da ostane u prostoru za zamjenu igrača i obavlja svoju funkciju. Međutim, njegova ekipa se na terenu redukuje za jednog igrača u trajanju od 2 minuta.

- 4. Nakon dosuđenog tajm-auta sudija će jasno pokazati isključenje na 2 minuta, kažnjenom igraču ili zvaničniku ekipe i mjeriocu vremena/zapisničaru predviđenim znakom ruke, tj. jedne ruke podignute sa dva ispružena prsta (signalizacija br. 14).
- 5. Isključenje uvijek traje 2 minuta vremena trajanja igre; posljedica trećeg isključenja za istog igrača je diskvalifikacija (16:6d).

Igraču koji je isključen nije dozvoljeno da učestvuje u igri dok isključenje traje, a ekipi nije dozvoljeno da ga zamjeni drugim igračem na terenu.

Vrijeme trajanja isključenja počinje onog trenutka kada je dat zvižduk za nastavak utakmice.

Isključenje na 2 minuta se prenosi na drugo poluvrijeme ako se nije završilo tokom prvog poluvrijemena. Isto se primjenjuje i na regularno vrijeme igre i produžetak, i tokom produžetka. Neizdržana kazna isključenja na kraju produžetka, znači da taj igrač nema prava da učestvoje u "taj-brejku" koji sledi, kao što je izvođenje sedmeraca u skladu sa Pravilom 2:2 komentarem.

Diskvalifikacija

- 6. Diskvalifikacija je odgovarajuća kazna:
  - a. za prekršaje iz 8:5 i 8:6;
  - b. za grubo nesportsko ponašanje iz 8:9 i ekstremno nesportsko ponašanje iz 8:10 od strane igrača ili zvaničnika ekipe, na terenu ili van njega;
  - c. za nesportsko ponašanje nekog od zvaničnika ekipe iz 8:7, nakon što su im kolektivno već izrečeni opomena i 2min isključenja, u skladu sa 16:1b i 16:3e;
  - d. kao posljedica trećeg isključenja istog igrača (16:5)

e) za značajno ili ponovljeno nesportsko ponašanje za vrijeme izvođenja "taj-brejk" sedmeraca (2:2 komentar i 16:10).

7. Nakon datog tajm-auta, sudije će jasno pokazati diskvalifikaciju kažnjenom igraču ili zvaničniku i mjeriocu vremena/zapisničaru podizanjem crvenog kartona (signal br. 13, vidi takođe Pravilo 16:8).

8. Diskvalifikacija igrača ili zvaničnika odnosi se uvijek na ostatak vremena trajanja utakmice. Igrač ili zvaničnik koji je diskvalifikovani mora odmah napustiti teren i prostor za zamjenu igrača. Nakon napuštanja, igraču ili zvaničniku nije dozvoljen bilo kakav kontakt sa ekipom.

Diskvalifikacija igrača ili zvaničnika ekipe, na terenu ili izvan njega, za vrijeme trajanja utakmice, uvijek povlači i isključenje na 2 minuta za ekipu. To znači da se broj igrača na terenu smanjuje za jedan (16:3f). Smanjenje broja igrača na terenu će međutim, trajati 4 minuta ukoliko je igrač diskvalifikovan pod okolnostima koje predviđa Pravilo 16:9b-d.

Diskvalifikacija smanjuje broj igrača ili zvaničnika koji ekipi stoje na raspolaganju (osim u slučaju 16:11b). Ekipi je, međutim, dozvoljeno da poveća broj igrača na terenu ponovo onog trenutka kada isključenje na 2 minuta istekne.

Kao što je predviđeno pravilima 8:6 i 8:10a-b, diskvalifikacije u skladu sa ovim pravilima uvijek povlače pisani izvještaj nadležnom organu, radi daljeg postupanja. U takvim slučajevima, "odgovorni predstavnici ekipa" i tehnički delegat (vidi objašnjenje broj 7) će biti o tome obavješteni odmah nakon donošenja odluke.

Za ovu svrhu, sudija takođe pokazuju plavi karton, kao informaciju posle pokazanog crvenog kartona.

Više od jednog prekršaja u istoj situaciji

9. Ako igrač ili zvaničnik učini više prekršaja odjednom ili više uzastopnih prekršaja, koji se kažnjavaju različitim kaznama, a prije nego što je igra nastavljena, onda će se u principu dosuditi samo najteža od ovih kazni.

Postoje, međutim, sledeći specifični izuzeci u okviru kojih se u svim slučajevima, broj igrača jedne ekipe smanjuje na terenu u trajanju od 4 minuta:

- a. ako se igrač, koji je upravo isključen na 2 minuta nesportski ponaša prije nego što je igra nastavljena, onda mu se izriče dodatna kazna isključenja na 2 minuta (16. 3g); "Ako je dodatno isključenje treće isključenje tog igrača, onda se on diskvalifikuje";
- b. ako se igrač, koji je upravo diskvalifikovan (direktno ili zbog trećeg isključenjnja na 2 minuta), nesportski ponaša, prije nego što je igra nastavljena, njegovoj ekipi se izriče dodatna kazna, tako da se ekipa redukuje sledeća 4 minuta (16. 8 stav 2);

- c. ako se igrač koji je upravo isključen na 2 min grubo ili ekstremno nesportski ponaša prije nego što je igra nastavljena, on se dodatno diskvalifikuje (16. 6b); kombinacija ovih kazni vodi ka redukciji od 4 minuta (16:8 stav 2.)
- d. ako se igrač koji je upravo diskvalifikovan (direktno ili zbog trećeg isključenja) grubo ili ekstremno nesportski ponaša, prije nego što je igra nastavljena, njegovoj ekipi se izriče dodatna kazna, tako da se ekipa redukuje na terenu sledeća 4 minuta. (16:8 stav 2. stav)

Prekršaji za vrijeme trajanja utakmice

10. Kazne za prekršaje učinjene za vrijeme trajanja utakmice su utvrđene pravilima 16:1, 16:3 i 16:6. Pojam "vrijeme trajanja utakmice" uključuje sve prekide, tajm aute, ekipne tajm-aute i produžetke. U svim drugim vidovima "taj-brejka" (npr. izvođenje sedmeraca) primjenjuje se samo pravilo 16:6.

Na taj način će se spriječiti dalje učešće igrača koji je učinio značajno ili ponovljeno nesportsko ponašanje (vidi pravilo 2:2 - komentar).

Prekršaji van vremena trajanja utakmice

11. Nesportsko ponašanje, grubo nesportsko ponašanje, ekstremno nesportsko ponašanje ili bilo koji oblik nesmotrenog ponašanja (vidi Pravila 8:6-10) igrača ili zvaničnika, koje se dogodi na mjestu odigravanja utakmice, ali van vremena trajanja utakmice, kazniće se na slijedeći način:

Prije utakmice

- a. opomena će biti data u slučaju nesportskog ponašanja iz pravila 8:7-8;
- b. diskvalifikacija igrača ili zvaničnika koji je napravio prekršaj biće data u slučaju prekršaja koji potpadaju pod pravila 8:6 i 8:10a, ali je ekipi dozvoljeno da počne utakmicu sa 14 igrača i 4 zvaničnika; Pravilo 16:8 stav 2, primjenjuje se samo za prekršaje učinjene za vrijeme trajanja utakmice, te u skladu sa tim ova diskvalifikacija ne povlači sa sobom isključenje na 2 minuta.

Ove kazne za prekršaje prije utakmice mogu se primjeniti u bilo koje vrijeme tokom utakmice kad god se ustanovi da je ta osoba učesnik u igri, pošto ova činjenica ne može biti utvrđena već u trenutku kada se incident dogodi.

Posle utakmice

- a. pisani izvještaj.

Pravilo 17

17. Sudije

1. Za svaku utakmicu biće određena dvojica ravnopravnih sudija. Pomažu im mjerilac vremena i zapisničar.
2. Sudije prate ponašanje igrača i zvaničnika ekipa, od trenutka kada dođu na mjesto odigravanja utakmice, pa sve dok ne odu.
3. Sudije su odgovorne za provjeru terena za igru, golova i lopti prije početka utakmice; oni odlučuju koje će se lopte koristiti (1 i 3. 1).

Sudije takođe utvrđuju da li su obije ekipe prisutne i da li igrači nose propisanu sportsku opremu. Oni provjeravaju zapisnik i opremu igrača. Oni se staraju da broj igrača i zvaničnika u prostoru za zamjenu igrača odgovara pravilima utvrđenom broju i utvrđuje prisustvo i identitet "odgovornog predstavnika ekipe" za svaku od ekipa. Svaka nepravilnost se mora ispraviti (4:1-2 i 4:7-9).

4. Bacanje novčića - žrebanje obavlja jedan od sudija uz prisustvo drugog sudije i "odgovornog predstavnika ekipe" za svaku ekipu, ili zvaničnika ili igrača (npr. kapiten ekipe) u ime "odgovornog predstavnika ekipe".
5. U principu, cijelu utakmicu će do kraja voditi iste sudije.

Oni su odgovorni da se utakmica odigra u skladu sa pravilima i moraju kazniti bilo kakve prekršaje pravila (vidi ipak 13:2 i 14:2).

Ukoliko jedan od sudija nije u mogućnosti da završi utakmicu, drugi sudija će sam nastaviti utakmicu.

Napomena:

IHF, kontinentalne i nacionalne federacije imaju pravo odstupanja od propisa u oblasti svojih nadležnosti, u pogledu primjene 1. i 3. stava Pravila 17:5.

6. Ako obojica sudija dosude prekršaj i slažu se koju ekipu treba kazniti, ali se ne slažu oko oštine kazne, biće dosuđena oštrija kazna.
7. Ako obojica sudija dosude prekršaj, ili je lopta napustila teren, a dvojica sudija se ne slažu oko toga kojoj ekipi treba dati loptu, primjeniće se zajednička odluka, nakon što se sudije međusobno konsultuju. Ukoliko ne mogu da donesu zajedničku odluku, prevagnuće mišljenje sudije u polju. Tajm-aut je obavezan. Nakon konsultacija između sudija, oni daju jasne znake rukom i utakmicu nastavljaju nakon zvižduka (2:8d, 15:5).

8. Obojica sudija su odgovorni za vođenje rezultata. Takođe vode evidenciju o opomenama, isključenjima na 2 minuta i diskvalifikacijama.
9. Obojica sudija su odgovorni za kontrolisanje vremena trajanja igre. Ukoliko postoji ikakva sumnja oko preciznosti mjerenja vremena, sudije donose zajedničku odluku (vidi takođe 2:3).

Napomena:

IHF, kontinentalne i nacionalne federacije imaju pravo odstupanja od propisa, u oblasti svojih nadležnosti, u pogledu primene pravila 17:8 i 17:9.

10. Sudije su odgovorne da se nakon utakmice zapisnik pravilno popuni.
Diskvalifikacije zbog prekršaja iz Pravila 8:6 i 8:10 moraju biti objašnjene u izveštaju sa utakmice.
11. Odluke koje sudije ili tehnički delegati donesu na osnovu posmatranja činjenica ili njihovog prosuđivanja su konačne.
Žalbe se mogu podnijeti samo na one odluke koje nisu u skladu sa pravilima.
Tokom utakmice samo je "odgovornim predstavnicima ekipa", svaki za svoju ekipu, dozvoljeno da se obraćaju sudijama.
12. Sudije imaju pravo da privremeno ili trajno prekinu utakmicu. Pre donošenja odluke o definitivnom prekidu utakmice, sudije moraju da iscrpe sve mogućnosti za njeno nastavljanje.
13. Crni dresovi su prvenstveno namenjeni sudijama.
14. Sudije i tehnički delegati mogu upotrebljavati elektronsku opremu za internu komunikaciju. Pravila za njihovo korišćenje određuje nadležna federacija.

Pravilo 18

18. Mjerilac vremena i zapisničar

1. U principu, mjerilac vremena je prvenstveno odgovoran za vrijeme trajanja igre, tajm-aut i trajanje kazne isključenih igrača.
Zapisničar je u principu najviše odgovara za spiskove ekipa, zapisnik, ulazak igrača koji stižu nakon što je utakmica počela i ulazak igrača koji nemaju pravo nastupa.
Drugi zadaci, kao što su broj igrača i zvaničnika ekipe u prostoru za zamjenu igrača i izlazak i ulazak igrača koji se mijenjaju, isto kao i broj napada (za ovu odluku se smatra da je bazirana na njihovom posmatranju činjenica) poslije medicinskog tretmana ukazanog igraču na terenu, smatraju se zajedničkim odgovornostima.

Kada postane neophodno, uobičajeno je da samo mjerilac vremena (i kada je to moguće, tehnički delegat iz odgovorne federacije) treba da prekine utakmicu.

Takođe vidi Objašnjenje br. 7 u vezi sa pravilnim procedurama za intervencije mjerioca vremena / zapisničara kada ispunjavaju gore navedene obaveze.

2. Ukoliko javni semafor nije na raspolaganju, onda mjerilac vremena mora da obavještava "odgovornog predstavnika ekipe" svake ekipe ponaosob o tome koliko je vremena igre proteklo ili koliko je vremena preostalo, naročito nakon tajm-auta.

Ukoliko javni semafor sa automatskim signalom nije na raspolaganju, mjerilac vremena preuzima odgovornost da da završni signal za poluvrijeme i kraj utakmice (vidi 2:3).

Ukoliko javni semafor ne može da prikaže i vrijeme isključenja (kod IHF utakmica najmanje tri za svaku ekipu), mjerilac vremena će prikazati na zapisničkom stolu kartice na kojima je sa brojem igrača prikazano i vrijeme isteka svakog isključenja.

* * *

Signalizacija

Signalizacija

Kada su dosuđeni aut ili slobodno bacanje, sudije **moraju odmah** da pokažu pravac izvođenja bacanja koje će se izvesti (signalizacija 7 ili 9).

Nakon toga, treba, pokazati propisani znak rukom kojim se signalizira neko lično kažnjavanje (signalizacija 13-14).

Ukoliko se učini da bi koristilo, takođe objasniti razlog zbog koga je dosuđeno slobodno bacanje ili sedmerac, onda bi u cilju informacije trebalo dati jedan od primjenljivih znakova 1-6 ili 11. Signalizaciju 11 trebalo bi uvijek pokazati kada dosuđivanju slobodnog bacanja zbog pasivne igre ne prethodi signalizacija 17.

Signalizacije 12, 15 i 16 su obavezne u onim situacijama u kojima se primjenjuju.

Signalizacije 8, 10 i 17 koriste se kada sudije procijene da je to potrebno.

Vrsta signalizacije:

1. Povreda golmanovog prostora
2. Nepravilno vođenje lopte
3. Previše koraka ili držanje lopte duže od 3 sekunde

4. Hvatanje, držanje ili guranje
5. Udaranje
6. Prekršaj u napadu
7. Pravač izvođenja auta
8. Golmanovo bacanje
9. Pravač izvođenja slobodnog bacanja
10. Držanje odstojanja od 3 metra
11. Pasivna igra
12. Gol 73 13. Opomena (žuti), diskvalifikacija (crveni)
13. Informacija o pisanoj prijavi (plavi)
14. sključenje na 2 minuta
15. Tajm aut
16. Dozvola dvijema osobama (koje imaju pravo učešća) da uđu na teren tokom tajm aut-a
17. Znak upozorenja za pasivnu igru

1. Povreda golmanovog prostora

2. Nepravilno vođenje lopte

3. Previše koraka ili držanje lopte duže od 3 sekunde

4. Hvatanje, držanje ili guranje

5. Udaranje

6. Prekršaj u napadu

7. Pravač izvođenja auta

8. Golmanovo bacanje

9. Pravač izvođenja slobodnog bacanja

10. Držanje odstojanja od 3 metra

11. Pasivna igra

12. Gol

13. Opomena (žuti), diskvalifikacija (crveni) informacija o pisanoj prijavi (plavi)

14. Isključenje na 2 minuta

15. Tajm aut

16. Dozvola dvijema osobama (koje imaju pravo učešća) da uđu na teren tokom tajm auta

17. Znak upozorenja za pasivnu igru

Sadržaj

1. Izvođenje slobodnog bacanja nakon završnog signala (2:4-6)	54
2. Tajm aut (2:8)	54
3. Ekipni tajm aut (2:10)	55
4. Pasivna igra (7:11-12)	56
5. Početno bacanje (10:3)	61
6. Definicija jasne situacije za postizanje gola (14:1)	62
7. Intervencija mjerioca vremena ili tehničkog delegata (18:1)	62
8. Povrijeđeni igrač (4:11)	63

1. Izvođenje slobodnog bacanja nakon završnog signala (2:4-6)

U mnogim slučajevima, ekipa koja ima priliku da izvede slobodno bacanje nakon završnog signala nije stvarno zainteresovana da postigne gol, bilo zato što je ishod utakmice već jasan ili zato što je mjesto sa koga se izvodi slobodno bacanje suviše daleko od gola protivnika. Iako pravila formalno zahtjevaju da se bacanje izvede, sudije treba da pokažu dobru procjenu i smatraju da je bacanje izvedeno, ako igrač koji je u približno ispravnom položaju ispusti loptu ili je preda sudijama.

U onim slučajevima gdje je jasno da ekipa želi da pokuša da postigne gol, sudije moraju pokušati da nađu ravnotežu između omogućavanja ove prilike (iako je ona veoma mala) i sprečavanja da se ona pretvori u frustrirajuću "dramu" koja oduzima vrijeme. To znači, da sudije treba brzo i odlučno da postavе igrače obije ekipe u ispravne položaje, kako bi se slobodno bacanje izvelo bez odlaganja. Mora se insistirati na novim ograničenjima u Pravilu 2:5 koja se tiču pozicija igrača i njihovih zamjena (4. 5 i 13. 7).

Sudije moraju takođe obratiti pažnju i na druge kažnjive prekršaje koje ekipe mogu napraviti. Stalno približavanje izvođaču bacanja od strane odbrambenih igrača, mora biti kažnjeno (15. 4, 15. 9, 16. 1b 16. 3d). Osim toga, igrači u napadu često prave prekršaje tokom izvođenja bacanja, npr. jedan ili više igrača pređu liniju slobodnog bacanja nakon zvižduka, ali prije izvedenog bacanja (13. 7 stav 3), ili se izvođač u stvari pomjeri ili skoči, kada izvodi bacanja (15. 1, 15. 2 i 15. 3).

Veoma je važno, ne dozvoliti da se postigne neregularan gol.

2. Tajm-aut (2:8)

Osim u situacijama koje su naznačene u Pravilu 2. 8 gdje je tajm-aut obavezan, od sudija se očekuje da razumno procijene potrebu za tajm-aut-om u drugim situacijama. Neke od tipičnih situacija u kojima tajm-aut nije obavezan, ali se ipak često daje u normalnim okolnostima su:

- a. postoje spoljni uticaji npr. mora se obrisati teren;
- b. čini se da je igrač povrijeđen;
- c. očigledno je da ekipa odugovlači vrijeme, npr. kada ekipa odlaže izvođenje dosuđenog bacanja ili kada igrač baci loptu ili je ne ispušta;
- d. ako lopta dodirne plafon ili dio opreme iznad terena (11. 1) i odbije se tako daleko od mjesta izvođenja auta, da izazove nepotrebno odlaganje;
- e. zamjena igrača iz polja sa golmanom, u cilju izvođenja golmanovog bacanja

Kada se utvrdi potreba za tajm-aut-om u ovim i drugim situacijama, sudije treba da uzmu u obzir da li bi ovaj prekid bez tajm-auta oštetio i jednu ekipu. Naprimjer ako ekipa ima visoko vođstvo, onda možda nije potrebno da se da tajm-aut zbog kratkog prekida, npr. da bi se obrisao pod. Isto tako, ako ekipa koja bi bila oštećena izostankom tajm-auta, iz nekog razloga odugovlači i troši vrijeme, onda je očigledno da nema potrebe dati tajm-aut.

Još jedan bitan faktor jeste očekivano vrijeme trajanja prekida. Dužinu trajanja prekida koji je nastao usled povrede, teško je predvidjeti, pa je onda možda sigurnije da se dosudi tajm-aut. Suprotno tome sudije ne treba da budu ishitrene u odluci da dosude tajm-aut, samo zato što je lopta napustila teren. U tim slučajevima, lopta se uglavnom odmah vraća na teren i igra može da se nastavi. U suprotnom, sudije treba da se fokusiraju na to da brzo ubace rezervnu loptu što prije (3. 4) da ne bi morale da dosude tajm-aut.

Obavezni tajm-aut kod dosuđivanja sedmerca je ukinut. Možda je još uvijek potrebno dati tajm-aut na osnovu subjektivne procjene u nekim situacijama, a u skladu sa gore navedenim principima. Ovo se može odnositi na situacije u kojima jedna od ekipa jasno odlaže izvođenje, na primjer kroz zamjenu golmana ili izvođača.

3. Ekipni tajm-aut (2:10)

Svaka ekipa ima pravo na jedan jednogminutni tajm-aut u svakom poluvremenu redovnog vremena trajanja igre (ali ne u dodatnom vremenu).

Ekipa koja želi da zatraži ekipni tajm-aut, to mora učiniti tako što će zvaničnik ekipe staviti "zeleni karton" na sto ispred mjerioca vremena. Preporučuje se da zeleni karton bude od 15x20 cm i da ima veliko slovo "T" sa svake strane.

Ekipa može da zatraži svoj ekipni tajm-aut samo kada ima loptu u posjedu (kada je lopta u igri ili tokom prekida). Ekipi se odmah daje ekipni tajm-aut, pod uslovom, da ekipa ne izgubi loptu prije nego što mjerilac vremena da zviždukom znak (u tom slučaju zeleni karton bi se vratio ekipi).

Mjerilac vremena onda zaustavlja igru zviždukom i zaustavlja sat (2:9). Pokazuje signalizaciju za tajm-aut (br. 15) i sa ispruženom rukom pokazuje na ekipu koja je tražila ekipni tajm-aut.

Zeleni karton se stavlja na sto na stranu ekipe koja je tražila ekipni tajm-aut i tu ostaje do kraja tajm-auta.

Sudije odobravaju ekipni tajm-aut i mjerilac vremena uključuje poseban sat, koji kontroliše trajanje ekipnog tajm-auta. Zapisničar bilježi vrijeme ekipnog tajm-auta u zapisnik za ekipu koja ga je tražila.

Tokom ekipnog tajm-auta, igrači i zvaničnici ekipe ostaju u nivou svog prostora za zamjenu igrača ili na igralištu ili u prostoru za zamjenu. Sudije ostaju na sredini terena, ali jedan od njih može na kratko otići do zapisničkog stola radi konsultacije.

U cilju kažnjavanja prekršaja iz Pravila 16, ekipni tajm-aut je definisan kao sastavni dio vremena trajanja utakmice (16:10), tako da se bilo koje nesportsko ponašanje i drugi prekršaji kažnjavaju na normalan način. Nebitno je u ovom kontekstu da li se igrač/zvaničnik na koga se to odnosi nalazi na terenu ili van njega.

Prema tome, opomena, isključenje ili diskvalifikacija po Pravilima (16:1-3 i 16:6-9) mogu se izreći za nesportsko ponašanje (8:7-10) ili za prekršaje koji spadaju pod pravilo 8:6b.

Poslije 50 sekundi mjerilac vremena daje zvučni signal koji označava da će se igra nastaviti za 10 sekundi.

Ekipa su dužne, da budu spremne za nastavak utakmice, onog trenutka kada tajm-aut istekne. Utakmica se nastavlja ili bacanjem koje odgovara situaciji koja je bila na terenu u trenutku kada je tajm-aut dosuđen ili ako je lopta bila u igri, slobodnim bacanjem za ekipu koja je tražila tajm-aut, sa mjesta gdje se lopta nalazila u trenutku kada je igra prekinuta.

Kada sudija da znak pištaljkom, mjerilac vremena počinje da mjeri vrijeme.

Tim može zatražiti timski tajm-aut direktno pritiskom na dugme (zujalica) na elektronskom uređaju umjesto da koristi zelene kartone. Zvučnik je direktno povezan sa zvaničnim sistemom semafora. Kada se pritisne zujalica, vrijeme će se direktno zaustaviti. Da bi sve strane bile svjesne timskog tajm-auta, to je takođe naznačeno zvučnim signalom. Za više detalja, pogledajte Pravilnik o elektronskom tim-autom.

Napomena:

Ako IHF, kontinentalne i nacionalne federacije primjenju odstupanja od propisa prema napomeni iz Pravila 2:10, svaka ekipa ima pravo da dobije maksimum 3 (tri) ekipna tajm-auta za vrijeme regularnog trajanja utakmice (ali ne i u produžecima). Nisu dozvoljena više od 2 (dva) ekipna tajm-auta u svakom poluvremenu redovnog trajanja igre. Između dva ekipna tajm-auta jedne ekipe, lopta mora biti najmanje jednom u posjedu druge ekipe. Odnosno, tri zelena kartona koja nose brojeve 1, 2 i 3 i raspoloživa su za obje ekipe.

Ekipa dobijaju kartone sa brojevima 1 i 2 u prvom poluvremenu, a kartone 2 i 3 u drugom poluvremenu, ako nisu koristili više od jednog ekipnog tajm-auta u prvom poluvremenu. U slučaju da su koristili dva ekipna tajm-auta u prvom poluvremenu, dobiće samo karton sa brojem 3 u drugom poluvremenu.

U poslednjih 5 minuta regularnog vremena utakmice, dozvoljen je samo jedan ekipni tajm-aut po ekipi.

4. Pasivna igra (7:11-12)

A. Opšte napomene

Primjena pravila u vezi sa pasivnom igrom ima za cilj da spriječi neatraktivne načine igre i namjerno odugovlačenje u igri. Ovo zahtjeva da sudije kontinuirano tokom utakmice prepoznaju i doslijedno procjenjuju pasivnu igru.

Pasivna igra se može pojaviti u svim fazama napada ekipe, tj. kada se lopta kreće preko terena, tokom faze izgradnje napada ili završne faze.

Ekipe igraju češće pasivno obično u sledećim situacijama:

- ekipa vodi malom razlikom pred kraj utakmice;
- ekipi je igrač isključen;
- kada je protivnik nadmoćniji, posebno u odbrani.

Kriterijumi navedeni u sledećim specifikacijama rijetko se primjenjuju sami, ali se u principu moraju u potpunosti procjenjivati od strane sudija. Naročito se učinak aktivne odbrane u skladu sa pravilima mora uzeti u obzir.

B. Korišćenje znaka upozorenja za pasivnu igru

Znak upozorenja treba dati posebno u sledećim situacijama:

B1. Kada se zamjene vrše sporo ili kada ekipa sporo prelazi u fazu napada

Tipični pokazatelji su:

- igrači stoje oko sredine terena čekajući da se obavi zamjena;
- igrač odlaže izvođenje slobodnog bacanja (pretvarajući se da ne zna koje je pravo mjesto za izvođenje), početno bacanje (sporim dodavanjem lopte od strane golmana, namjerno nepravilno dodavanje lopte na sredinu, ili sporo hodanje sa loptom ka sredini), golmanovo bacanje ili aut, nakon što je ekipa prethodno opomenuta zbog takve taktike odlaganja;
- igrač stoji u mjestu i vodi loptu;
- lopta se vraća nazad na sopstvenu polovinu terena ekipe, čak iako protivnički igrači ne vrše nikakav pritisak.

B2. Znak upozorenja u vezi sa zakašnjelom zamjenom, nakon što je faza izgradnje napada već počela

Tipični pokazatelji su:

- svi igrači su zauzeli napadajuće položaje;
- ekipa počinje fazu izgradnje napada sa uvodnim dodavanjima;
- sve do ove faze ekipa ne obavlja zamjenu.

Komentar:

Ekipe koja je pokušala brz kontra napad sa svoje polovine terena, ali nije uspjela odmah da dođe u situaciju za postizanje gola, nakon što je prešla na protivnikovu polovinu terena, mora biti dozvoljeno da napravi brzu zamjenu igrača u ovoj fazi.

B3. Tokom izuzetno duge faze izgradnje napada

U principu, ekipi mora biti dozvoljena faza pripreme i izgradnje napada, dodavanjem, prije nego što se od nje očekuje da otpočne planiranu akciju napada.

Tipični pokazatelji pretjerano duge faze izgradnje napada su:

- napad ekipe ne vodi bilo kakvoj planiranoj napadačkoj akciji

Komentar:

Planirana akcija nastane posebno, kada ekipa u napadu koristi taktičke metode, da bi se kretala, tako da stekne prostornu prednost u odnosu na odbranu, ili kada u poređenju sa fazom izgradnje napada, očigledno ubrza tempo napada.

- igrači više puta primaju loptu dok stoje mirno ili se kreću od gola;
- vođenje lopte u mjestu ponavljano više puta;
- kada mu se suprostavi protivnik, igrač u napadu se okreće prijevremeno, čeka da sudije prekinu igru ili ne stekne nikakvu prostornu prednost nad protivničkim igračem;
- aktivne odbrambene akcije koje sprečavaju napadače da ubrzaju tempo, jer odbrambeni igrači onemogućavaju planirana dodavanja i linije kretanja;
- specijalan kriterijum za naročito dugačku fazu napada je kad ekipa u napadu ne ubrzava jasno tempo od faze izgradnje napada do završne faze.

C. Kako treba da se koristi znak upozorenja

Ukoliko sudija (bilo sudija u polju ili kod gola) prepozna pojavu pasivne igre, podiže ruku (signalizacija br. 17) da ukaže na procjenu da ekipa ne pokušava da dođe u poziciju za šut na gol. Drugi sudija bi takođe trebalo da pokaže znak upozorenja.

Znak upozorenja ukazuje da ekipa koja ima loptu u posjedu ne pokušava da stvori priliku za postizanje gola ili ponavlja odugovlačenje nastavka igre.

Signal upozorenja ostaje dok:

- se napad ne završi, ili
- znak upozorenja prestane da važi (vidi komentar u nastavku teksta).

Napad koji počinje onog trenutka kada je lopta u posjedu ekipe smatra se završenim kada ekipa postigne gol ili izgubi loptu.

Znak upozorenja normalno se upotrebljava tokom preostalog vremena napada. Međutim, u toku napada, postoje dvije situacije u kojima procjena pasivne igre više ne važi i znak za upozorenje treba da obustaviti:

1. ekipa koja ima loptu u posjedu šutira na gol, a lopta se odbija direktno ekipi koja je u napadu od gola ili od golmana, ili je rezultat tog šuta aut za ekipu u napadu);
2. igrač ili zvaničnik ekipe u odbrani dobije ličnu kaznu u skladu sa Pravilom 16 zbog prekršaja ili nesporskog ponašanja.

U ove dvije situacije, ekipi sa loptom u posjedu, mora biti dozvoljena nova faza izgradnje napada.

D. Nakon što je znak upozorenja pokazan

Poslije pokazivanja znaka upozorenja, sudije treba da dozvole ekipi koja ima loptu u posjedu neko vrijeme da promijeni akciju. U tom pogledu, nivo obučenosti različitih uzrasta i kategorija kvaliteta se mora uzeti u obzir.

Ekipi koja je upozorena treba dozvoliti mogućnost da pripremi planiranu akciju za napad ka голу.

Ako ekipa koja ima loptu u posjedu ne učini prepoznatljiv pokušaj da dođe u poziciju šuta na gol (kriterijumi za donošenje odluke vidi D1 i D2), tada jedan od sudija ako nije upućen šut na gol odlučuje da je to pasivna igra, najkasnije nakon 4 dodavanja (7. 11-12).

Sljedeće akcije se ne smatraju dodavanjem:

- Ako pokušaj dodavanja ne može biti kontrolisan, uslijed dosuđenog prekršaja od strane odbrambenog igrača;
- Ako je pokušaj dodavanja blokiran/presječen od strane odbrambenog igrača, a lopta ode preko aut ili gol-aut linije;
- Pokušaj bacanja koji je blokiran od strane protivnika. Kriterijumi za donošenje odluke poslije pokazivanja znaka upozorenja

D1. Napadajuća ekipa:

- nema jasnog ubrzanja tempa;
- nema jasnog ciljanog napada prema голу;
- akcije 1 na 1 gde nije osvojen prostor;
- odugovlačenje u igri loptom (npr. kad su prolazi ka голу blokirani od strane odbrambene ekipe).

D2. Odbrambena ekipa:

- odbrambena ekipa pokušava da spriječi ubravanje tempa ili ciljanu napadačku akciju korektnim i aktivnim načinima odbrane;
- ako odbrambena ekipa pokuša da prekine dodavanje napadajuće ekipe, čineći prekršaje u skladu sa Pravilom 8. 3, ovo ponašanje se mora dosljedno kažnjavati progresivno.

D3. Napomene koje se odnose na maksimalan broj dodavanja

D3a. Prije izvođenja 4. (četvrtog) dodavanja

- Ako sudije dosude slobodno bacanje ili aut za napadajuću ekipu, kada je pokazan signal upozorenja, to ne prekida brojanje dodavanja;
- Slično, ako je dodavanje ili šut na gol blokiran od strane igrača odbrambene ekipe, a lopta dođe u posjed napadajuće ekipe (čak i u slučaju golmanovog bacanja za napadajuću ekipu) to ne prekida brojanje dodavanja.

D3b. Poslije izvođenja 4. (četvrtog) dodavanja:

- Ako je slobodno bacanje, aut (ili golmanovo bacanje) dosuđeno za napadajuću ekipu, nakon 4. (četvrtog) dodavanja, ekipa ima mogućnost kombinovanja bacanja sa dodatnim dodavanjem, kako bi završila napad;
- Isto se primenjuje ako je bacanje izvedeno poslije blokiranog 4. (četvrtog) dodavanja, od strane napadajuće ekipe a lopta se uputi igraču u napadu ili pređe aut liniju ili gol-aut liniju. U ovom slučaju napadajuća ekipa ima mogućnost da završi napad, tako što će napraviti jedno dodatno dodavanje.

E. Dodatak

Pokazatelji smanjenja tempa igre

- akcija u stranu, a ne u dubinu prema голу;
- učestalo dijagonalno kretanje ispred odbrambenih igrača, a bez pritiska na odbranu;
- bez akcije u dubinu, kao što je suprotstavljanje odbrambenom igraču 1 na 1, ili dodavanje lopte igračima između linije golmanovog prostora i linije slobodnog bacanja;
- ponovljeno dodavanje između dva igrača, bez jasnog ubrzanja tempa ili akcije prema голу;
- dodavanje lopte sa svih pozicija (krilni igrači, pivot i igrači u polju) koje za cilj nema jasno ubrzanje tempa ili prepoznatljive akcije prema голу.

Pokazatelji akcija 1 na 1 gdje se ne postiže prostorna prednost

- akcija 1 na 1 gdje je očigledno da to nije prilika za prolaz (nekoliko protivničkih igrača sprečava prolaz);
- akcija 1 na 1 bez namjere za prolaz ka голу;
- akcija 1 na 1 čiji je cilj samo dosuđivanje slobodnog bacanja (npr. dovesti sebe u bezizlaznu situaciju ili prekinuti akciju 1 na 1 čak i u situaciji kada je prolaz ka голу moguć).

Pokazatelji aktivnih metoda odbrane u skladu sa pravilima

- pokušavanje da se ne napravi prekršaj, kao i da se izbjegne prekidanje igre;
- ometanje linije kretanja napadača korišćenjem možda dva odbrambena igrača;
- kretanje naprijed kako bi se blokirao prostor za prolaz;
- kretanje odbrambenih igrača naprijed kako bi se napadači udaljili od gola;
- provociranje napadača da vrte loptu što dalje u nazad u bezopasnu poziciju.

5. Početno bacanje (10:3)

Izvođenje početnog bacanja

Kao vodeći princip u interpretaciji Pravila 10. 3, sudije bi trebalo da imaju na umu da je cilj ohrabriti ekipe da koriste brzo početno bacanje. To znači da bi sudije trebalo da budu tolerantne i da ne traže mogućnost da kazne ekipu koja pokušava da brzo izvede početno bacanje.

Na primjer, sudije treba da izbjegavaju, da ih upisivanje u karton ili drugi zadaci, ne spriječe da brzo provjere pozicije igrača. Sudija u polju treba da bude spreman za davanje znaka onog trenutka kada izvođač stane u ispravan položaj, pod pretpostavkom da nema jasne potrebe za ispravljanjem pozicija drugih igrača. Sudije takođe moraju imati na umu, da je saigračima izvođača dozvoljeno da pređu središnju liniju, čim se oglasi pištaljka. (Ovo je izuzetak u odnosu na osnovni princip za izvođenje ostalih bacanja).

Izvođenje bez prostora za početno bacanje

Iako pravilo glasi da izvođač mora da stane na središnju liniju te da može da bude udaljen od centra 1. 5 metar, sudije ne treba da budu pretjerano precizne i da se brinu o centimetrima. Glavno je izbjeci nekorektan položaj i nesigurnost protivnika u pogledu toga kada će se i gdje izvesti početno bacanje.

Štaviše, većina terena nema obilježen centar, a neki tereni imaju isprekidanu liniju centra zbog reklama u centru. U takvim slučajevima, i izvođač i sudija će očigledno morati da procijene gdje je ispravan položaj i bilo kakvo insistiranje na preciznosti bilo bi tada nerealno i neprikladno.

6. Definicija jasne situacije za postizanje gola (14. 1)

U smislu Pravila 14. 1, jasna situacija za postizanje gola postoji kada:

- a. igrač koji već ima kontrolu nad loptom i tijelom na liniji golmanovog prostora protivnika, ima šansu da šutira na gol, a da nijedan od protivnika nije u mogućnosti da ga dozvoljenim metodama spriječi;

Ovo se takođe primenjuje ako igrač još uvijek nema loptu, ali je spreman da je trenutno primi, ne smije biti protivničkog igrača koji je u poziciji da spriječi prijem lopte na dozvoljen način;

- b. igrač koji ima kontrolu nad loptom i tijelom trči (ili vodi loptu) sam prema golmanu u kontranapadu, a da nijedan od protivnika nije u stanju da mu se ispriječi i spriječi kontranapad;

Ovo se takođe primenjuje kada igrač još uvijek nema loptu, ali je spreman da je trenutno primi, a protivnički golman ga u tome spriječi izazvavši sudar koji spada pod 8:5 komentar; U ovom specijalnom slučaju položaj odbambenih igrača nije bitan.

- c. golman je napustio svoj golmanov prostor, a protivnik sa kontrolom lopte i tijela ima jasnu i nesprječivu priliku da baci loptu u prazan gol.

7. Intervencija mjerioca vremena ili tehničkog delegata (18. 1)

Ako mjerilac vremena ili tehnički delegat intervenišu kada je igra već prekinuta, tada se igra nastavlja bacanjem koje odgovara razlogu prekida igre.

Ako mjerilac vremena ili tehnički delegat intervenišu kada je lopta u igri i time prekinu igru, tada se primjenjuju sledeći propisi:

A) Pogrešna zamjena uslijed nepropisnog ulaska igrača (pravilo 4. 2-3, 5-6)

Mjerilac vremena (ili tehnički delegat) mora trenutno prekinuti igru bez obzira na princip "prednosti" iz pravila 13. 2 i 14. 2. Ako je tim prekidom, zbog prekršaja odbambene ekipe, spriječena jasna situacija za postizanje gola, mora biti dosuđen sedmerac u skladu sa pravilom 14. 1a. U svim drugim slučajevima, igra se nastavlja slobodnim bacanjem.

Igrač koji je načinio prekršaj se kažnjava u skladu sa Pravilom 16. 3a. Međutim, u slučaju nepropisnog ulaska na teren po Pravilu 4;6 za vrijeme jasne situacije za postizanje gola, igrač se kažnjava u skladu sa pravilom 16. 6b u vezi sa pravilom 8. 10b.

B) Prekid igre zbog drugih razloga, npr. nesportsko ponašanje u prostoru za zamjenu igrača

1. Intervencija mjerioca vremena

Mjerilac vremena treba da sačeka sledeći prekid igre i tada obavjesti sudije. Ukoliko mjerilac vremena ipak prekine igru dok je lopta u igri, igra se nastavlja slobodnim bacanjem za ekipu koja je bila u posjedu lopte u momentu prekida.

Ako je prekidom, zbog prekršaja odbrambene ekipe, spriječena jasna prilika za postizanje gola, mora se dosuditi sedmerac u skladu sa pravilom 14. 1b.

(Isto se primjenjuje ako mjerilac vremena prekine igru zbog zatraženog ekipnog tajm-auta, a sudije to ne prihvate zbog pogrešnog trenutka. Ako je ovakvim prekidom spriječena jasna prilika za postizanje gola, mora se dosuditi sedmerac).

Mjerilac vremena nema pravo da izriče kaznu igraču ili zvaničniku ekipe. Isto se odnosi i na sudije, ako oni sami nisu uočili prekršaj. U tom slučaju oni jedino mogu izreći neformalno upozorenje. Ako prijavljeni prekršaj spada pod Pravila 8. 6 ili 8. 10, moraju podnijeti pisani izvještaj.

2. Intervencija tehničkog delegata

Tehnički delegati IHF-a, kontinentalne ili nacionalne federacija, koji vrše dužnost na utakmici, imaju pravo da ukažu sudijama na moguću odluku koja nije u skladu sa pravilima igre (izuzev u slučaju kada sudije odlučuju na bazi opažanja činjenica) ili o prekršaju pravila prostora za zamjenu.

Tehnički delegat može trenutno prekinuti igru. U tom slučaju se igra nastavlja slobodnim bacanjem za ekipu koja nije napravila prekršaj koji je prouzrokovao prekid.

Ako je prekid, prouzrokovan prekršajem odbrambene ekipe, spriječio jasnu situaciju za postizanje gola, onda se u skladu sa pravilom 14. 1a mora dosuditi sedmerac. Sudije su obavezne da izreknu ličnu kaznu, u skladu sa instrukcijama tehničkog delegata.

Činjenice u vezi sa prekršajem iz Pravila 8. 6 ili 8. 10 treba da budu opisane u pisanom izvještaju.

8. Povrijeđeni igrač (4:11)

Ako se čini da je igrač povrijeđen na terenu, moraju se preduzeti slijedeće mjere:

- a. Ako su sudije apsolutno sigurne da je igraču potrebna medicinska pomoć na terenu, one će odmah pokazati signale broj 15 i 16, tako da igrač mora biti podvrgnut odredbama Pravila 4:11 stav 2. nakon ukazane pomoći. U svim drugim slučajevima, sudije će tražiti od igrača da izađe, da mu se ukaže pomoć van terena.

Ako to nije moguće, kada je igrač u pitanju, sudije će pokazati signale broj 15 i 16. Pravilo 4:11 stav 2. se primjenjuje.

Nepoštovanje ovih propisa, biće kažnjeno kao nesportsko ponašanje.

Ako igrač koji mora da napusti teren tokom tri napada bude kažnjen isključenjem na 2 minuta, njemu je dozvoljeno da ponovo uđe na teren, na kraju isključenja, bez obzira na broj odigranih napada.

Ako zvaničnici ekipe odbiju da pruže neophodnu pomoć povrijeđenom igraču, "odgovornog predstavnika ekipe" treba progresivno kazniti (vidi Pravilo 4:2 stav 3.).

- b. Mjerilac vremena i zapisničar, ili tehnički delegat, su odgovorni za brojanje napada. Oni obavještavaju ekipu čim njen igrač stekne pravo da se vrati na teren.

Napad počinje posjedom lopte, a završava se kada je postignut gol, ili kada ekipa u napadu izgubi loptu.

Ako ekipa, koja ima loptu u posjedu, kada je njenom igraču potrebna medicinska pomoć, taj napad se računa kao prvi napad.

- c. Pravilo 4:11 stav 2. se ne primjenjuje na sledeće slučajeve:

- Ako je traženi medicinski tretman povrede na terenu rezultat kažnjive akcije od strane protivničkog igrača kojeg su sudije progresivno kaznile;
- Ako je golman pogođen loptom u glavu i neophodna mu je medicinska pomoć na terenu.

III. PRAVILA O PROSTORU ZA ZAMJENU IGRAČA

1. Prostori za zamjenu igrača smješteni su izvan aut-linije, lijevo i desno od produžetka središnje linije, sve do kraja klupa za ekipe, a takođe i iza klupa ako za to ima mjesta (Pravila igre: slika 1a i 1b).

Pravila za takmičenje u organizaciji IHF i kontinentalne federacije nalažu da klupe za ekipe, a time i posebna "trenerska zona", počinje 3, 5 metara od središnje linije. Ovo je takođe preporuka za takmičenje svih drugih nivoa.

Nikakvi predmeti ne smiju se stavljati na aut-liniju ispred klupa ekipa (bar 8 metara od središnje linije).

2. Prisustvo u prostoru za zamjenu dozvoljeno je samo igračima i zvaničnicima koji su unešeni u zapisnik (4. 1-2).

Ako je potreban prevodilac, on mora zauzeti položaj iza prostora za zamjenu.

3. Zvaničnici ekipa moraju biti u potpunosti obučeni u sportsku ili civilnu odjeću. Boje koje mogu izazvati zabunu kod protivničkih igrača na terenu, nisu dozvoljene.
4. Mjerilac vremena i zapisničar će pomoći sudijama u nadgledanju prisustva u prostoru za zamjenu prije i tokom utakmice.

Ukoliko prije utakmice dođe do nekog prekršaja pravila koja se odnose na prostor za zamjenu igrača, utakmica ne smije početi sve dok se uzrok prekršaja ne otkloni. Ako se ova pravila prekrše tokom trajanja igre, utakmica se ne smije nastaviti poslije sledećeg prekida, dok se problem ne riješi.

5. Zvaničnici ekipa imaju pravo i obavezu da tokom utakmice, vode i rade sa svojom ekipom na fer i sportski način u okvirima pravila. U principu bi trebalo da sjede na klupi ekipe.

Zvaničnicima je, međutim, dozvoljeno da se kreću unutar "trenerske zone". "Trenerska zona" je prostor neposredno ispred klupe i, ukoliko je to izvodljivo, neposredno iza klupe.

"Trenerska zona" počinje 3, 5m od centralne linije i završava 8m od odgovarajuće spoljnje gol-linije, i uključuje, što je više moguće, prostor koje se nalazi direktno iza klupa za zamjenu.

Završetak "trenerske zone" treba biti označen sa 50cm dugom i 5cm širokom linijom ili ljepljivom trakom koja spaja bočne strane izvan polja za igru.

Kretanja i pozicioniranje u "trenerskoj zoni" je dozvoljeno u cilju davanja taktičkih savjeta i pružanja medicinske pomoći. U principu je samo jednom zvaničniku ekipe dozvoljeno da stoji ili se kreće u određenom trenutku.

Međutim njegova pozicija ili njegovo ponašanje ne treba da ometa akcije igrača koji su na terenu. U slučaju kršenja ovih pravila zvaničnika treba kazniti progresivno.

Jednom zvaničniku ekipe je dozvoljeno da kratkotrajno napusti "trenersku zonu" kada želi da preda "zeleni karton" i zatraži ekipni tajm- aut. Zvaničniku, međutim, nije dozvoljeno da napusti "trenersku zonu" sa "zelenim kartonom" i stoji pored stola čekajući momenat da zatraži ekipni tajm-aut.

"Odgovorni predstavnik ekipe" takođe smije da napusti "trenersku zonu" u posebnim situacijama, npr. kada je neophodan kontakt sa mjeriocem vremena ili zapisničarom.

U principu, *igrači* u prostoru za zamjenu treba da sjede na klupi za zamjenu.

Igračima je, međutim, dozvoljeno:

- da se kreću iza klupe kako bi se zagrijavali, bez lopte, pod uslovom da ima dovoljno mjesta i da to ne ometa igru.

Zvaničnicima ekipa ili igračima nije dozvoljeno da:

- utiču na sudije ili ih vrijeđaju, tehničke delegate, mjerioca vremena / zapisničara, igrače, zvaničnike ekipa ili gledaoce, tako što će se ponašati na provokativan, protestujući ili inače nesportski način (govor, izraz lica ili gestovi);
- napuste prostor za zamjenu igrača kako bi uticali na igru;

Od zvaničnika ekipa i igrača se očekuje da ostanu u prostoru za zamjenu njihove ekipe. Ako zvaničnik ekipe, ipak, napusti prostor za zamjenu igrača i ode na drugi položaj, gubi pravo da vodi i upravlja svojom ekipom i to pravo može da povрати samo ako se vrati u prostor za zamjenu igrača.

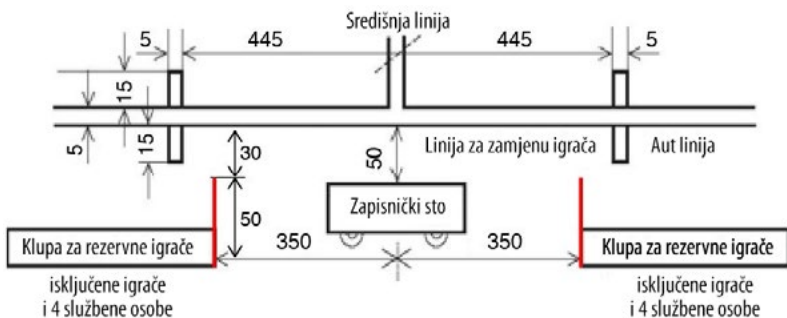
Uopštenije govoreći, igrači i zvaničnici spadaju pod nadležnost sudija tokom utakmice i uobičajena pravila za lično kažnjavanje se primjenjuju i ako igrač ili zvaničnik ekipe odluče da zauzmu položaj van terena ili prostora za zamjenu igrača. Prema tome, nesportsko ponašanje, grubo nesportsko ponašanje i ekstremno nesportsko ponašanje treba da se kažnjavaju na isti način kao da se prekršaj dogodio na terenu ili u prostoru za zamjenu.

6. Ako su prekršena pravila prostora za zamjenu igrača, sudije ili tehnički delegati su dužni da postupe u skladu sa Pravilima 4:2 stav 3, 16:1b, 16:3d-f ili 16:6b-d (opomena, isključenje na 2 minuta, diskvalifikacija).

IV. SMJERNICE I TUMAČENJA

Obilježavanje terena za igru (Pravilo 1, Prostor za zamjenu-Propisi Sekcija 1)

Linija koja ograničava "trenersku zonu" je data u cilju informisanja. Ta linija je dugačka 50cm i ucrtana je na razdaljini od 350cm (izvan terena, paralelno sa centralnom linijom). Počinje na razdaljini od 30 cm izvan uzdužne linije (preporučene dimenzije).

Sistem protiv prevrtanja golova (Pravilo 1:2)

Golovi moraju biti čvrsto pričvršćeni za pod ili zidove iza njih, ili opremljeni sistemom protiv prevrtanja. Ova nova odredba je odobrena sa ciljem da se izbjegnu nezgode.

Povređeni golman u vezi sa slobodnim bacanjem (Pravilo 2:5)

Ako je golman povrijeđen u vezi sa slobodnim bacanjem nakon završnog signala, odbrambenoj ekipi je dozvoljeno da zamijeni golmana. Ovaj izuzetak nije primjenjiv na odbrambene igrače u polju.

Slobodno bacanje ili bacanje 7 metara nakon konačnog signala (Pravila 2:6, 8:10c 8:11a)

U slučaju prekršaja ili nesportskog ponašanja odbrambenih igrača tokom izvođenja slobodnog bacanja ili izvođenja sedmeraca nakon završnog signala, ovi defanzivci moraju biti lično kažnjeni po Pravilima 16:3, 16:6 ili 16:9. Slobodno bacanje se mora ponoviti (Pravilo 15:9, stav 3). Pravilo 8:10c 8:11a nije primjenljivo u takvim slučajevima.

Ekipni tajm-aut (Pravilo 2:10, objašnjenje broj 3)

Posljednjih 5 minuta igre počinje kada semafor pokaže 55:00 ili 05:00.

Korišćenje rezervnih lopti (Pravilo 3:3)

IHF, kontinentalne konfederacije i nacionalne federacije imaju pravo da dozvole upotrebu rezervnih lopti koje nisu postavljene za stolom mjerioca vremena. Upotrebu rezervne lopte odlučuju sudije prema pravilu 3:4.

Zamjena igrača i zvaničnika (Pravila 4:1 - 4:2)

U slučaju da ekipa nije dostigla maksimalni dozvoljeni broj igrača (Pravilo 4:1) ili zvaničnika (Pravilo 4:2) dozvoljeno je:

- prijaviti nekoga kao zvaničnika, a koji je prvobitno bio prijavljen kao igrač,
- prijaviti nekoga kao igrača a koji je prvobitno bio prijavljen kao zvaničnik.

Maksimalan broj igrača, odnosno zvaničnika, ne smije biti prekoračen.

Izvorna funkcija igrača ili zvaničnika će se brisati iz zapisnika utakmice. Nije dozvoljeno zamjeniti igrača ili zvaničnika u njegovu izvornu funkciju koja je u međuvremenu izbrisana. Osim toga, nije dozvoljeno izbrisati učesnika koji ima određenu funkciju kako bi se izvršila zamjena u skladu sa maksimalnim dopuštenim brojem. Nije dozvoljeno prijaviti jedno lice i kao igrača i kao zvaničnika.

IHF, kontinentalne i nacionalne federacije, imaju pravo primijeniti propise iz njihove sfere nadležnosti.

Lična kazna koja proizilazi iz promjene funkcije (opomena, isključenja na 2 minuta) će se uzimati u obzir i za ličnu kvotu igrača i zvaničnika kao lične kazne „igrača“ i „zvaničnika“.

Zamjena igrača (Pravilo 4:4)

Igrači uvijek treba da izlaze i ulaze na teren preko linije za izmjene svoje ekipe. Povrijeđeni igrači koji napuštaju igralište kada je vrijeme igre zaustavljeno su izuzeti.

Ovi igrači ne smiju biti prisiljeni da napuste igralište preko linije za zamjenu, gdje je jasno da im je potrebna medicinska pomoć u okviru prostora za zamjenu ili u svlačionicama. Osim toga, sudije bi trebalo da dozvole igraču koji ulazi kao zamjena da uđe u teren prije nego što je povrijeđeni igrač izašao sa igrališta, kako bi prekid trajao što kraće.

Ulazak na teren (Pravila 4:4-4:6)

Pogrešna izmjena se desila ako oba igrača koja ulaze i napuštaju teren imaju jednu nogu na terenu u isto vrijeme.

Ulazak prekobrojnog igrača smatra se kada je igrač sa obje noge u terenu za igru, a nijedan saigrač nije napustio teren.

Prekršaj u vezi sa linijom za zamjenu igrača smatra se kada igrač koji ulazi/izlazi sa terena ima obje noge na pogrešnoj strani linije za zamjenu ili linije za centar.

Prekobrojni igrači (Pravilo 4:6 stav 1)

Ako prekobrojni igrač uđe na teren bez zamjene, biće isključen na 2 minuta.

Ukoliko nije moguće identifikovati igrača koji je načinio grešku, treba preduzeti sledeće radnje:

- Tehnički delegat ili sudije traži od „odgovornog predstavnika ekipe“ da imenuje igrača koji je načinio prekršaj,
- Imenovanom igraču biće izrečena kazna - isključenje na 2 minuta,
- U slučaju da „odgovorni predstavnik ekipe“ odbije da imenuje igrača koji je načinio grešku, tehnički delegat ili sudije odrediće igrača. Imenovani igrač će dobiti isključenje na 2 minuta kao ličnu kaznu.

Napomena:

- *Samo jedan od igrača, koji su na terenu u trenutku kada je igra prekinuta, može biti određen kao igrač koji je napravio prekršaj.*
- *U slučaju da je tom igraču, koji je određen kao igrač koji je napravio prekršaj, to treće isključenje na 2 minuta, biće diskvalifikovan prema Pravilu 16:6d.*

Ulazak igrača sa pogrešnom bojom ili brojem (Pravila 4:7, 4:8)

Prekršaj pravila 4:7 i 4:8 neće dovesti do promene posjeda lopte. To će samo dovesti do prekida igre da se naredi igraču da ispravi grešku i ponovo počneslobodnim bacanjem za ekipu koja je bila u posjedu lopte.

Tehnička oprema u zoni zamjene igrača (Pravila 4:7-4:9)

IHF, kontinentalne konfederacije i nacionalne federacije imaju pravo da dozvole tehničku opremu u zoni zamjene igrača. Oprema se mora koristiti na fer način i ne uključuje opremu za komunikaciju sa diskvalifikovanim zvaničnim licem ili igračem.

Zabranjeni predmeti, kacige, zaštite za lice i koljeno (Pravilo 4:9)

Sve vrste i veličine maski za lice i kaciga su zabranjene. Ne samo kompletne maske, već i zaštite koje pokrivaju samo djelove lica su zabranjene.

Što se tiče zaštita za koljeno nije dozvoljeno da sadrži metalne djelove. Plastični predmeti moraju u potpunosti biti obloženi.

Što se tiče zaštite skočnog zgloba, svi tvrdi djelovi napravljeni od metala ili plastike moraju biti pokriveni.

Zaštita lakta je dozvoljena samo ako je napravljena od mekih materijala.

Federacijama i sudijama nije dozvoljeno da odobre bilo kakve izuzetke. Međutim, ako se „odgovorni predstavnik ekipe“ obrati delegatu ili sudiji u slučaju sumnje (u ispravnost opreme), oni će odlučiti na bazi Pravila 4:9 isto kao i „Smjernice i tumačenja“, dodatak 2. U ovom kontekstu biti „bezopasan“ i davati „neadekvatnu prednost“ su najvažniji principi.

Ovo pravilo je uvedeno na preporuku Medicinske komisije IHF-a.

Za dodatno pojašnjenje (preporuke za reakcije sudija i tehničkih tehničkog delegata), vidjeti Dodatak 1 i Dodatak 2.

Lijepak (Pravilo 4:9)

Dozvoljena je upotreba lijepka. Lijepak je dozvoljeno držati (”čuvati”) na patikama. To ne ugrožava zdravlje protivnika.

Međutim, nije dozvoljeno držanje (”čuvanje”) lijepka na rukama ili zglobovima. To ugrožava zdravlje protivnika, jer lijepak može doprijeti do očiju ili lica igrača. Prema pravilu 4:9 ova praksa nije dozvoljena. Nacionalne federacije imaju pravo da usvoje dodatna ograničenja u njihovoj sferi nadležnosti.

Pomoć povrijeđenim igračima (Pravilo 4:11)

U slučajevima kada je nekoliko igrača istog tima povrijeđeno, npr. zbog sudara, sudije ili tehnički delegat, mogu odobriti dodatnim kvalifikovanim licima ulazak u teren u cilju pružanja pomoći povrijeđenim igračima. Osim toga, sudije i tehnički delegat nadgledaju medicinska lica koji smiju da uđu na teren. IV. Smjernice i tumačenja

Povrijeđeni golman (Pravilo 6:8)

Golman je pogođen loptom u igri i nije u stanju da reaguje. Generalno u takvim slučajevima zaštita golmana mora biti prioritet. U slučajevima nastavka igre moguće su različite situacije: **Lopta koja se vrati iz golmanskog prostora u polje za igru, ostaje u igri.**

- a. Lopta prelazi aut liniju, gol aut liniju, ili, leži ili se kotrlja unutar golmanovog prostora. Ispravna primjena Pravila: Igru odmah prekinuti, a nastaviti je autom **iii** golmanovim bacanjem ili **slobodnim bacanjem**, u vezi sa pomenutim slučajevima (**u zavisnosti od situacije u trenutku prekida**).

- b. Sudije su prekinule igru prije nego što je lopta prešla aut ili gol aut liniju, ili prije nego što je lopta "krenula" da leži ili se kotrlja u golmanovom prostoru. Ispravna primjena pravila: Igru nastaviti bacanjem koje odgovara situaciji.
- c. Lopta je u vazduhu iznad golmanovog prostora. Ispravna primjena pravila: Sačekati jednu do dvije sekunde dok lopta ne dođe u posjed jednog tima, zatim prekinuti igru, a nastaviti je slobodnim bacanjem za ekipu koja je "osvojila" loptu.
- d. Sudija zviždukom signalizira u trenutku dok je lopta još u vazduhu. Ispravna primjena pravila: Igru nastaviti slobodnim bacanjem za ekipu koja je posljednja imala loptu u posjedu.
- e. Lopta se odbije od golmana koji nije sposoban da reaguje na akciju napadača. Ispravna primjena pravila: Igru odmah prekinuti, a nastaviti je slobodnim bacanjem za ekipu koja ima loptu u posjedu.

Napomena:

U ovakvim slučajevima sedmerac nikada nije moguć. Sudije su "namjerno" prekinule igru zbog zaštite golmana. Zbog toga, ovdje se ne radi o "neopravdanom zvižduku" prema pravilu 14:1b.

Koraci, početak vođenja (Pravilo 7:3)

Shodno pravilu 7:3 c, d spuštanje noge po prvi put poslije primanja lopte tokom skoka ne smatra se korakom (tzv. "nulti korak"). Međutim, "prijem lopte" znači primanje dodavanja.

Vođenje i hvatanje lopte u vazduhu tokom skoka ne smatra se kao "prijem lopte" shodno pravilu. Spuštanje noge posle vođenja se, zato, bez izuzetka, smatra korakom.

Brojanje dodavanja posle pokazanog znaka upozorenja (7:11)

Pomoć u brojanju dodavanja (dodatak 3).

Diskvalifikacija golmana (Pravilo 8:5 komentar)

Ovo se primjenjuje kada golman dolazi iz golmanskog prostora ili u slicnoj poziciji izvan golmanskog prostora i uzrokuje čeonu sudar sa protivnikom. Ne primjenjuje se kada:

- a. golman trci u istom pravcu kao protivnik, na primjer, nakon ponovnog ulaska na teren iz prostora za zamjenu.
- b. napadač trči za loptom, i lopta je između napadača i golmana i lopta se nalazi između napadača i golmana, i napadač koji trci za loptom ima mogućnost da izbjegne sudar.

U ovakvim situacijama, sudije donose odluku na osnovu svoje procjene situacije.

Intervencija prekobrojnih igrača ili zvaničnika (Pravila 8:5, 8:6, 8:9, 8:10b)

U slučajevima kada prekobrojni igrači, ili zvaničnici intervenišu, odluka o kazni i nastavku igre podliježu sledećim kriterijumima:

- igrač ili zvaničnik;
- sprečavanje jasne situacije za postizanje gola.

Uzevši u obzir navedene kriterijume, mogu se dogoditi sledeće situacije:

- a. Tokom jasne situacije za postizanje gola prekobrojni igrač koji nije nikoga zamjenio je prisutan na terenu. Ispravna primjena pravila: Sedmerac, diskvalifikacija sa pisanom prijavom.
- b. Pogrešna zamjena: mjerilac vremena / tehnički delegat "sviraju" za vrijeme jasne situacije za postizanje gola. Ispravna primjena pravila: Sedmerac, isključenje na 2 minuta.
- c. Tokom jasne situacije za postizanje gola zvaničnik ulazi na teren. Ispravna primjena pravila: Sedmerac, diskvalifikacija sa prijavom.
- d. Kao i pod C, ali nema jasne situacije za postizanje gola. Ispravna primjena pravila: Slobodno bacanje, progresivno kažnjavanje.

Dalje mjere posle dodjeljene diskvalifikacije sa pisanom prijavom (Pravila 8:6, 8:10a, b)

Kriterijumi za ovaj najviši nivo kazne, su precizirani u pravilima 8:6 (nedozvoljeno ponašanje) i 8:10 (nesportsko ponašanje"); vidjeti takođe Pravilo 8:3 odjeljak 2.

Pošto se posljedice kazne, prema Pravilu 8:6 ili 8:10, tokom igre, ne razlikuju od kazne u skladu sa Pravilima 8:5 i 8:9 (diskvalifikacija koja neće biti opisana u pisanom izvještaju), IHF je dodao sledeću dodatnu odredbu za oba pravila:

"... oni moraju podnijeti pisani izvještaj poslije utakmice, kako bi nadležni organ bio u poziciji da donese odluku o daljim mjerama."

Ova dodatna odredba daje osnov nadležnom organu da odlučuje o mogućim daljim mjerama. Tekst pravila "... su u poziciji" se nikako ne može tumačiti kao sloboda odlučivanja nadležnog organa, u slučajevima ako se dalje mjere preduzimaju. To bi značilo promjenu činjenice koju su sudije utvrdile. IHF smatra da bilo kakav zahtjev za povećanje kazne diskvalifikacije u pisanom izvještaju ne bi trebalo pominjati, te stoga i nije potreban (zahtjev).

Kriterijumi za diskvalifikaciju bez prijave / sa prijavom (Pravila 8:5, 8:6)

Sledeći kriterijumi pomažu u spoznaji razlike između pravila 8:5 i 8:6:

- a. Šta definiše "posebno bezobziran"?
- napadi i akcije tome slične;
  - nemilosrdne ili neodgovorne akcije, bez smisla za pristojno ponašanje;
  - nekontrolisano udaranje;
  - zlonamjerne akcije.
- b. Šta definiše "posebnu opasnost"?
- akcija protiv nezaštićenog protivnika;
  - izuzetno rizične i ozbiljne akcije ugrožavanja zdravlja protivnika.
- c. Šta definiše "akciju sa predumišljajem"?
- namjerno i svjesno počinjena zlonamjerna akcija;
  - namjerno djelovanje na tijelo protivnika isključivo sa ciljem sprečavanja akcije protivnika.
- d. Šta definiše "zlonamjerne akcije"?
- podmukla i skrivena akcija protiv nepripremljenog protivnika.
- e. Šta definiše "bez ikakve povezanosti sa situacijom u igri"?
- akcije počinjene daleko od igrača koji imaju loptu u posjedui;
  - akcije bez ikakve povezanosti sa taktikom.

Igrač iz polja ulazi u golmanov prostor (8. 7f)

Ako ekipa igra bez golmana i izgubi loptu, igrač te ekipe koji je u polju, a uđe u svoj golmanov prostor, kako bi stekao prednost, mora biti progresivno kažnjen.

Pljuvanje (Pravila 8:9, 8:10a)

Pljuvanje na nekoga smatra se kao akcija slična napadu i mora biti kažnjeno u skladu sa 8:10a (diskvalifikacija sa prijavom). Razlika između "pogoditi osobu pljuvanjem" (kazna prema pravilu 8:10) i "ne pogoditi osobu pljuvanjem" (pokušaj, kazna prema pravilu 8:9), koja je ranije uvedena, ostaje nepromjenjena.

Poslednjih 30 sekundi (Pravila ~~8:10c~~ 8:11a, ~~8:10d~~ 8:11b)

Poslednjih 30 sekundi igre se odnose i na regularno vrijeme trajanja igre (kraj drugog poluvremena), a isto tako i na oba produžetaka drugog poluvremena. Početak poslednjih 30 sekundi igre otpočinje kada semafor pokazuje 59 minuta i 30 sekundi (ili 69:30, 79:30) ili 0 minuta i 30 sekundi.

Nepoštovanje rastojanja (Pravilo 8:10c 8:11a)

„Nepoštovanje rastojanja“ jedino dovodi do diskvalifikacije + sedmerac, ako bacanje tokom posljednjih 30 sekundi igre ne može biti izvedeno.

Pravilo se primenjuje ako je prekršaj načinjen tokom posljednjih 30 sekundi utakmice ili u isto vrijeme sa završnim signalom (vidi Pravilo 2. 4 stav1). U tom slučaju će sudije donijeti odluku na bazi ličnog opažanja činjenica (Pravilo 17. 11).

Ako je igra zaustavljena za vrijeme posljednjih 30 sekundi, zbog ometanja koje nije direktno povezano sa pripremom ili izvođenjem bacanja (na primjer pogrešna zamjena ili nesportsko ponašanje u prostoru za zamjenu igrača) treba primjeniti Pravilo 8:10c 8:11a.

Ako igrač stoji na udaljenosti manjoj od 3 metra od izvođača ali ne ometa aktivno izvođenje, on neće biti kažnjen. Ako igrač stoji previše blizu koristeći svoju poziciju da blokira ili prekine pas izvođača, Pravilo 8:10c 8:11a se takođe primjenjuje.

Diskvalifikacija tokom posljednjih 30 sekundi utakmice (Pravilo 8:10d 8:11b)

U slučaju diskvalifikacije odbrambenog igrača prema pravilima 8:5 i 8:6, tokom posljednjih 30 sekundi utakmice, samo prekršaji prema pravilu 8:6, komentar, povlače diskvalifikaciju sa prijavom + sedmerac. Prekršaj odbrambenog igrača, po pravilu 8:5, tokom posljednjih 30 sekundi povlači diskvalifikaciju bez prijave + sedmerac.

Sticanje prednosti za vrijeme posljednjih 30 sekundi utakmice (Pravilo 8:10d 8:11b posljednji stav)

Sudije prekidaju igru i dosuđuju sedmerac najkasnije kada igrač koji je primio dodavanje ne postigne gol, ili se igra nastavi njegovim dodavanjem.

Pravilo 8:10d 8:11b se primjenjuje za prekršaje koji su učinjeni tokom trajanja igre, ili u isto vrijeme sa završnim signalom (vidi pravila 2. 4 stav 1). U ovom slučaju će sudije donijeti odluku na bazi ličnih opažanja činjenica (Pravilo 17. 11).

Diskvalifikacija golmana u skladu sa Pravilom 8. 5 Komentar (napuštanje golmanovog prostora) povlači dosuđivanje sedmerca tokom posljednjih 30 sekundi utakmice, ako su ispunjeni uslovi u skladu sa pravilom 8. 5 posljednji stav, ili je prekršaj učinjen u skladu sa Pravilom 8. 6.

Koriscenje “video-replay”(Pravilo 9:2)

Kada se odluka za gol/no gol zahtjeva nakon upotrebe VR tehnologije, postoji produžen rok za ponistavanje gola, a koji je u skladu sa Pravilom 9:2 jedino moguće do prvog sljedećeg izvođenja početnog bacanja, na način da se produžava rok do sljedeće promjene posjeda lopte.

Izvođenje ubacivanja (Pravilo 11:4)

Ubacivanje se izvodi u pravcu terena za igru kao direktno bacanje pored bočne linije.

Odluka za 7m na prazan gol (Pravilo 14:1, pojasnjenje br. 6c)

Definicija jasne šanse za postizanje gola u situacijama objašnjenim Tumačenjem br. 6c, kada postoji jasna i neometena prilika da se šutira direktno na prazan gol, zahtjeva da je igrač u posjedu lopte i jasno pokušava šut na prazan gol. Ova definicija jasne šanse za postizanje gola primjenjuje se bez obzira na vrstu prekršaja i da li je lopta u igri ili nije, i bacanje će biti izvedeno sa tačne pozicije izvođača i saigrača.

Izvođenje bacanja (Pravilo 15)

Pravilo 15:7 stav 3. i 15:8 uključuju primjere mogućih grešaka prilikom izvođenja bacanja. Vođenje i spuštanje lopte na pod (prije ponovnog hvatanja) je prekršaj, kao i kontakt lopte sa podom za vrijeme izvođenja bacanja (izuzetak golmanovo bacanje).

U ovom slučaju, greške takođe treba tretirati prema pravilima 15:7 i 15:8 (korekcija ili kazna).

Diskvalifikovani igrači / zvaničnici (Pravilo 16:8)

Diskvalifikovani igrači i zvaničnici moraju napustiti igralište i prostor za zamjenu odmah i ne smiju imati bilo kakav kontakt sa svojim timom poslije toga.

U slučaju da sudije prepoznaju drugi prekršaj počinjen od diskvalifikovanog igrača ili zvaničnika poslije nastavka igre, moraju to prijaviti u izvještaju.

Međutim, nije moguće proširiti dalje kažnjavanje u igri protiv igrača ili zvaničnika kojih se ovo tiče i otuda njihovo ponašanje ne smije voditi ka smanjenju broja igrača na terenu. Ovo takođe važi u slučaju da diskvalifikovani igrač uđe na teren.

Ekstremno nespportsko ponašanje nakon diskvalifikacije (Pravilo 16:9d)

Ako je igrač, nakon dobijene diskvalifikacije, kriv za ekstremno nespportsko ponašanje opisano Pravilom 8:10a, tada se kažnjava sa dodatnom diskvalifikacijom uz pisani izvještaj i ekipa se redukuje za jednog igrača na 4 minuta.

Ponašanje gledalaca koje ugrožava igrače (Pravilo 17:12)

Pravilo 17:12 se takođe primjenjuje ako se gledaoci ponašaju tako da ugrožavaju igrače, na primjer upotrebom lasera ili bacanjem različitih predmeta na teren.

U ovom slučaju treba preduzeti sledeće mjere:

- Ako je potrebno igru prekinuti trenutno i ne nastavljati je;
- Gledaoce upozoriti da prestanu sa ometanjem igre;
- Ako je potrebno gledaoce odstraniti sa određenih mjesta na tribinama i igru nastaviti kada su svi umješani gledaoci napustili halu;
- Domaća ekipa treba da preduzme dodatne mjere bezbjednosti;
- Pisani izvještaj.

Ako je igra već prekinuta prilikom otkrivanja nepravilnosti, primjenjuje se Pravilo 13:3 (po analogiji).

Ako je igra prekinuta za vrijeme jasne situacije za postizanje gola, primjenjuje se Pravilo 14:1c.

U svim ostalim slučajevima dosuđuje se slobodno bacanje za ekipu koja je imala loptu u posjedu, sa mjesta gdje je bila lopta u trenutku prekida.

Dodaci:

1. Preporučene akcije za sudije i tehničke delegate kada je u pitanju zabrana maski za lice i drugih predmeta koji nisu dozvoljeni (pravilo 4:9)
2. Oprema koja jeste i koja nije dozvoljena da se nosi (4:9)
3. Pomoć u brojanju „4 dodavanja“

Dodatna preporuka o zabrani maske za lice i drugih nedozvoljenih predmeta (4:9):

IHF – sudijska komisija redovno dobija zahtjeve za objašnjenje ili čak i za odobranje izuzetaka u vezi sa određenim vrstama maski za lice, iako dodatne napomene, sadržane u "smjernicama i tumačenjima", koje se primjenjuju eksplicitno ukazuju na potpunu zabranu korišćenja maski za lice.

Uopšteno govoreći, glavni argument onih koji usmeno ili u pisanoj formi podnose zahtjev je lična ocjena u kojoj se kaže da maska za lice, obično dokumentovana slikama, ne predstavlja opasnost po zdravlje igrača. Ipak, medicinska komisija IHF-a je preporučila zabranu svih tipova i veličina maski za lice i sličnu opremu, tako da nema mjesta za dodatno tumačenje, čak i ako dotična maska nije opasna po druge:

Međutim, s vremena na vrijeme se prijavljuje da se pojedini klubovi, ili igrači, smatrajući da nema opasnosti za druge, suprotstavljaju zabrani nošenja maski i izazivaju dodatne probleme u procesu odlučivanja sudija i tehničkih delegata koji obavljaju službenu dužnost na predmetnoj utakmici.

Zbog prethodno navedenog, IHF – sudijska komisija daje sljedeće preporuke, uključujući priloženu šemu za sudije i mjerioce vremena ili tehničke delegate, kako bi se dopunile odredbe utvrđene u Pravilu 4. 9 i 17. 3 stav 2. i primjenjivale tvrdnje uključene u smjernice i tumačenja.

Igrač koji nosi masku za lice namjerava da učestvuje u igri

Mjere koje će sudije preduzeti, uglavnom zavise od momenta kada je prvi put uočena nepravilnost, a primjenljivo je i u momentu kada se sledeći put uoči.

U slučaju da je nepravilnost uočena prvi put, igraču koji krši pravilo i „odgovornom predstavniku ekipe“ A će se u osnovi pojasniti sa zabranom korišćenja maski za lice. Igraču koji je u prekršaju će se reći da ispravi problem i biće mu dozvoljeno da učestvuje u igri, jedino ukoliko otkloni nepravilnost. Ako je igrač opomenut prvi put, ne izriče mu se lična/progresivna kazna.

Ako se igrač ne obazire uprkos adekvatnom savjetu, prvo sledeće uočavanje nepravilnosti se tumači kao ozbiljnije nesportsko ponašanje, te igrač mora biti kažnjen sa dva minuta isključenja, u skladu sa Pravilom 8. 8a (izuzev specifičnosti pravila, vidi situaciju 1. 2 u nastavku). Dodatno se igrač upućuje da ponovo da otkloni nepravilnosti.

Ako se prekršaj konstatuje po drugi put, smatraće se grubim nesportskim ponašanjem i igrač koji pravi prekršaj će biti diskvalifikovan (bez prijave, u skladu sa Pravilom 8. 9). Prema mišljenju IHF – sudijske komisije sljedeći scenariji koji mogu u nekim djelovima biti prilično hipotetički – mogu se zaista dogoditi:

- 1.1 Ako je prepoznata nepravilnost, u skladu sa 4. 9, prije početka utakmice (na zagrijavanju), igrača i „odgovornog predstavnika ekipe“ A treba obavjestiti o zabrani, u skladu sa 17. 3 stav 2. Igraču treba naložiti da skine masku za lice (Pravilo 4. 9 objašnjenje i tumačenja). Igrača i „odgovornog predstavnika ekipe“ A treba obavjestiti da će se nepravilnost, u skladu sa 4. 9, koja se dogodi po drugi put, smatrati nesportskim ponašanjem prema (17. 5 stav 2) a primjena 8. 7, proizveće progresivno kažnjavanje igrača u skladu sa 8. 8a ili 8. 9.
- 1.2 Ukoliko igrač, koji nosi masku za lice, ipak uđe na teren na početku utakmice, utakmica neće početi. Igraču koji krši pravilo, treba izreći opomenu, u skladu sa 16. 11 stav 2. tačka A. Igrač sa maskom na licu, mora napustiti polje za igru. On može učestvovati u polju za igru, samo ako otkloni nepravilnost.
- 1.3 Ukoliko igrač, koji nosi masku za lice, uđe u polje za igru, za vrijeme utakmice, odnosno sudije ili mjerilac/tehnički delegat moraju dati tajm-aut i trenutno prekinuti igru, zbog mogućeg ugrožavanja ostalih igrača. U skladu sa 8. 8a (provokativno ponašanje) igrač koji čini prekršaj će biti kažnjen isključenjem na 2 minuta (16. 3f). Igrač zatim mora napustiti teren i otkloniti nepravilnost. Igraču će biti dozvoljeno da učestvuje u igri, po isteku vremenske kazne od 2 minuta i otklonjene nepravilnosti. Igra će biti nastavljena slobodnim bacanjem za protivničku ekipu, prema 13. 1a (sedmercem ako je igra prekinuta u trenutku jasne situacije za postizanje gola (14. 1a)).
- 1.4 Ukoliko igrač, koji nosi masku za lice, uđe u polje za igru drugi put, za vrijeme utakmice, sudija ili mjerilac/tehnički delegat moraju dati tajm-aut i trenutno prekinuti igru, zbog mogućeg ugrožavanja ostalih igrača. Ovakvo ponovljeno loše ponašanje igrača se smatra grubim nesportskim ponašanjem prema 8. 9. Igrač će biti diskvalifikovan u skladu sa 16. 6B. Odredbe navedene u 16. 7 i 16. 8 stavovi 1-4 treba poštovati. Igra će biti nastavljena slobodnim bacanjem za protivničku ekipu, prema 13. 1a (sedmercem ako je igra prekinuta u trenutku jasne situacije za postizanje gola (14. 1a)).

2.1 Ukoliko nepravilnost nije prepoznata ili uočena od strane sudija prije početka utakmice (na zagrijavanju), igraču koji je na terenu sa maskom nakon početka utakmice, treba reći da otkloni nepravilnost prema 4. 9;

Utakmica ne smije biti nastavljena sve dok je igrač koji krši pravila na terenu;

Igrač i „odgovorni predstavnik ekipe“ A će biti upozoreni, da će se u slučaju ponovljene nepravilnosti, prema 4. 9, ono smatrati nesportskim ponašanjem (17. 5 stav 2.), a primjena Pravila 8. 7, proizvešće progresivno kažnjavanje igrača u skladu sa 8. 8a ili 8. 9;

Početno bacanje će biti izvedeno kao i obično (10. 1 stav 1);

2.2 Ukoliko igrač, koji nosi masku za lice, uđe na teren u toku utakmice, a da ta nepravilnost nije ranije primjećena ili prepoznata od strane sudija ili mjerioca/tehničkog delegata, mora se dati tajm-aut i trenutno prekinuti igra, zbog mogućeg rizika ugrožavanja ostalih igrača:

Igraču će se reći da ukloni nepravilnost prema 4. 9;

Igrač i „odgovorni predstavnik ekipe“ A će biti upozoreni, da će se u slučaju ponovljene nepravilnosti prema 4. 9 ista smatrati nesportskim ponašanjem prema 17. 5 stav 2 a primjenom sa 8. 7, proizvešće progresivno kažnjavanje igrača u skladu sa 8. 8a ili 8. 9;

Igra će biti nastavljena slobodnim bacanjem za protivničku ekipu, prema 13. 1a (sedmercem ako je igra prekinuta u trenutku jasne situacije za postizanje gola (14. 1a))

2.3 Ukoliko igrač, koji nosi masku za lice, uđe ponovo na teren, uprkos predhodno datom savjetu da to ne radi, sudije ili mjerilac / tehnički delegat moraju dati tajm-aut i trenutno prekinuti igru, zbog mogućeg rizika ugrožavanja ostalih igrača:

U skladu sa 8. 8a (provokativno ponašanje) igrač koji čini prekršaj će biti kažnjen isključenjem na 2 minuta (16. 3f);

Igrač mora napustiti teren i otkloniti nepravilnost;

Igraču će biti dozvoljeno da učestvuje u igri, ponovo po isteku vremenske kazne od 2 minuta i otklonjene nepravilnosti;

Igra će biti nastavljena slobodnim bacanjem za protivničku ekipu, prema 13. 1a (sedmercem ako je igra prekinuta u trenutku jasne situacije za postizanje gola (14. 1a))

2.4 Ukoliko igrač, koji nosi masku za lice, uđe ponovo na teren u toku igre, sudije ili mjerilac/tehnički delegat moraju dati tajm-aut i trenutno prekinuti igru, zbog mogućeg rizika ugrožavanja ostalih igrača:

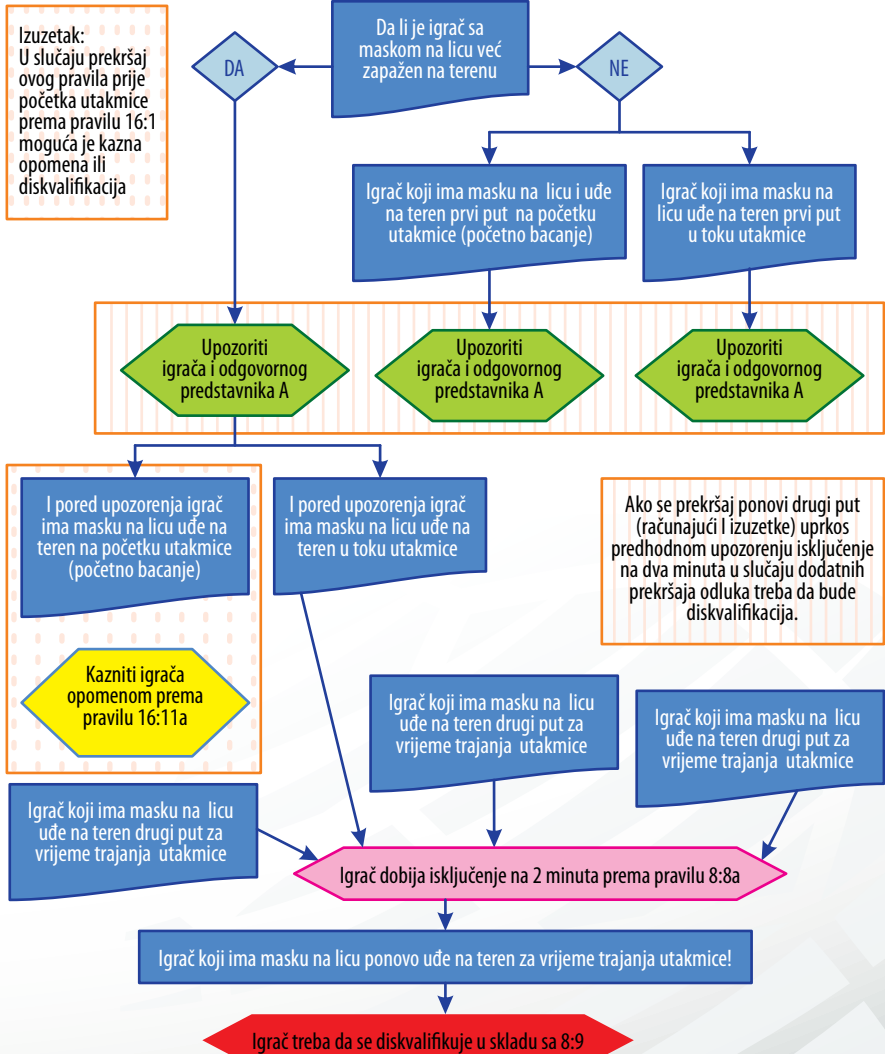
Ovakvo ponovljeno loše ponašanje igrača se smatra grubim nesportskim ponašanjem prema 8. 9;

Igrač će biti diskvalifikovan u skladu sa 16. 6b;

Odredbe navedene u 16. 7 i 16. 8 stavovi 1-4 će biti poštovani.

Igra će biti nastavljena slobodnim bacanjem za protivničku ekipu, prema 13. 1a (sedmercem ako je igra prekinuta u trenutku jasne situacije za postizanje gola (14. 1a)).

Igrač sa maskom na licu - preporučene akcije sudija

Ukoliko drugi opasni predmeti koji su pomenuti u 4:9 prouzrokuju navedene prekršaje, preporuka će se u osnovi primijeniti na isti način

Dodatak 2

Dodatni savjeti o zabrani maski za lice i drugim nedozvoljenim predmetima (Pravilo 4:9)

Kaciga	Nije dozvoljeno	Sve vrste kaciga
Maska za lice	Nije dozvoljeno	Kao i maske koje pokrivaju
Zaštita za nos	Dozvoljeno	Traka, mekan materijal
Traka za kosu	Dozvoljeno	Elastični materijal
Marama za glavu	Dozvoljeno	Elastični materijal
Kapitenska traka	Dozvoljeno	Na nadlaktici širine oko 5
Zaštita za lakat	Dozvoljeno	Mekan materijal, tanko kratko
Traka za prste	Nije dozvoljeno	
Rukavice	Nije dozvoljeno	
Zaštita za koljeno	Dozvoljeno	Mekan materijal, bez metala
Zaštita za skočni	Dozvoljeno	Tvrđi djelovi pokriveni
Marker za igrača u polju koji igra kao golman	Dozvoljeno	Ista boja kao i golmanski dres

Sljedeći propisi su obavezujuća pravila za događaje koji organizuju IHF i Kontinentalne konfederacije.

Takođe će se koristiti kao preporuka za utakmice na svim nivoima takmičenja.

Podmajica sa drugim rukavima	Dozvoljeno	Ista boja kao osnovna boja dresa tanak materijal
Marker za igrača u polju koji igra kao golman	Dozvoljeno	Identično golmanskom dresu otvori naprijed i nazad zbog vidljivosti brojeva, pokriveno providnim materijalom
Kratke podgaće	Dozvoljeno	Ista boja kao i šorc, sa izuzetkom crnih podgaća koje mogu biti nošene bez obzira na dominantnu boju šorca , tanak materijal
Dugačke podgaće	Nije dozvoljeno	
Dugačke pantalone (trenerka)	Nije dozvoljeno	Izuzetak: golman
Čarape		Ista boja i dužina
Odjeća zvaničnika		Standardizovana, odjevni u sportsku ili civilnu odjeću, iste boje drugačije boje od boje dresova protivničke ekipe

Savjeti za prepoznavanje „Pasivne igre“

Savjeti za primjenu izmjenjenog pravila "Pasivna igra"					
Da li se ova akcija smatra dodavanjem? (situacija prije izvršenog četvrtog dodavanja!)					
R.br.	Akcija napadača 1	Akcija odbrambenog igrača	Akcija napadača 2	Nastavak igre	Odluka
1	Dodavanje saigraču	Nema kontakta sa loptom	Ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Dodavanje se broji
2	Dodavanje saigraču	Dodiruje loptu	Ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Dodavanje se broji
3	Dodavanje saigraču	Dodiruje / blokira loptu lopta je vraćena napadaču 1	Nema kontakt sa loptom	Igra se nastavlja	Dodavanje se broji
4	Dodavanje saigraču	Dobija loptu preko aut ili gol aut linije	Nema kontakt sa loptom	Aut za napadača	Dodavanje se ne broji
5	Dodavanje saigraču	Pravi prekršaj na napadaču 1 tokom dodavanja	Ne može da kontroliše loptu	Slobodno bacanje za napadače	Dodavanje se ne broji
6	Dodavanje saigraču	Prekršaji nad napadačem 2	Ne može da kontroliše loptu	Slobodno bacanje za napadače	Dodavanje se ne broji
7	Šut na gol	Golman baci šut (odbija loptu) /lopta se odbija od okvira gola (prečka, stativa)	Napadač ima ponovo loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Znak upozorenja prestaje da važi
8	Šut na gol	Golman baci šut (odbija loptu) /lopta se odbija od okvira gola (prečka, stativa)	Lopta prelazi aut liniju	Aut za napadača	Znak upozorenja prestaje da važi
9	Šut na gol	Ne učestvuje u akciji	Ne učestvuje u akciji	Gol, početno bacanje	Završen napad
10	Šut na gol	Golman ima loptu pod kontrolom	Ne učestvuje u akciji	Golmanovo bacanje	Izgubljena lopta / završen napad
11	Šut na gol	Golman brani šut (odbija loptu) / lopta se odbija od okvira gola (prečka, stativa)	Saigrač golmana ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Izgubljena lopta / završen napad
12	Šut na gol	Odbrambeni igrač odbija loptu preko aut ili gol aut linije	Ne učestvuje u akciji	Aut za napadača	Dodavanje se ne broji
13	Šut na gol	Odbrambeni igrač blokira loptu	Ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Dodavanje se broji
14	Šut na gol	Odbrambeni igrač blokira loptu	Napadač 1 ima ponovo loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Dodavanje se broji
15	Šut na gol	Ne učestvuje u akciji	Ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Dodavanje se broji

Savjeti za prepoznavanje „Pasivne igre“

Savjeti za primjenu izmjenjenog pravila "Pasivna igra"

Situacija poslije izvršenog četvrtog dodavanja!

R.br.	Akcija napadača 1	Akcija odbrambenog igrača	Akcija napadača 2	Nastavak igre	Odluka
1	Šut na gol	Ne učestvuje u akciji	Ima loptu pod kontrolom	Slobodno bacanje zaodbrambenu ekipu	Pasivna igra
2	Šut na gol	Odbrambeni igrač dodiruje loptu	Napadač ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Dozvoljeno je dodatno dodavanje
3	Šut na gol	Odbrambeni igrač blokira loptu	Napadač ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Dozvoljeno je dodatno dodavanje
4	Šut na gol	Odbrambeni igrač blokira loptu	Napadač1 ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Dozvoljeno je dodatno dodavanje
5	Šut na gol	Odbrambeni igrač odbija loptu preko aut ili gol aut linije	Ne učestvuje u akciji	Aut za napadača	Dozvoljeno je dodatno dodavanje
6	Šut na gol	Čini prekršaj na napadaču 1 tokom dodavanja	Nema kontakt sa loptom	Slobodno bacanje za napadače	Dozvoljeno je dodatno dodavanje
7	Šut na gol	Golman brani šut (odbija loptu) / lopta se odbija od okvira gola (prečka, stativa)	Napadači imaju ponovo loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Znak upozorenja prestaje da važi
8	Šut na gol	Golman brani šut (odbija loptu) / lopta se odbija od okvira gola (prečka, stativa)	Lopta prelazi aut liniju	Slobodno bacanje za napadača	Znak upozorenja prestaje da važi
9	Šut na gol	Ne učestvuje u akciji	Ne učestvuje u akciji	Gol, početno bacanje	Završen napad
10	Šut na gol	Golman ima loptu pod kontrolom	Ne učestvuje u akciji	Golmanovo bacanje	Izgubljena lopta / završen napad
11	Šut na gol	Golman brani šut (odbija loptu) / lopta se odbija od okvira gola (prečka, stativa)	Odbrambeni igrač ima loptu pod kontrolom	Igra se nastavlja	Izgubljena lopta / završen napad

V. Smjernice za igrališta i golove

- a. Teren za igru (slika 1a i 1b) se sastoji od pravougaonika dimenzija 40x20 metara. Dimenzije treba provjeriti tako što se izmjeri dužina dvije dijagonale. Od spoljne strane ugla do spoljne strane suprotnog ugla, dužina bi trebalo da iznosi 44, 72 metara. Dužina dijagonala za jednu polovinu terena treba da iznosi 28, 28 metara, od spoljne strane svakog ugla do suprotne spoljne strane središnje centralne linije.

Teren za igru ima linije za obilježavanje koje se nazivaju "linije". Širina gol linije (između stative) je 8 cm kao i stativa, sve druge linije imaju širinu od 5 cm. Linije koje odvajaju polja u terenu mogu biti zamjenjene promjenom boja susjednih polja.

- b. Golmanov prostor ispred golova se sastoji od pravougaonika dimenzije 3x6 metara i dvije četvrtine kruga sa radijusom od 6 metara. Dizajniran je tako što je izvučena linija od 3 metra dužine paralelna sa gol linijom, sa razdaljine od 6 metara od zadnje ivice gol-linije do prednje linije golmanovog prostora. Sa obje strane ove linije, na linije se nastavljaju dvije četvrtine kruga, sa centrom na zadnjem unutrašnjem uglu stativa sa radijusom od 6 metara. Linije i lukovi koji okružuje prostor gola jednim imenom se zovu linija golmanovog prostora. Spoljna razdaljina između tačaka gdje dva luka dodiruju spoljašnju gol liniju na ovaj način je 15 metara (Slika 5).
- c. Isprekidana linija slobodnog bacanja (linija 9 metara), je povučena paralelno i koncentrično sa linijom golmanovog prostora, sa 3 metara većom distancom od golmanovog prostora. Segmenti i praznine između njih su dužine 15 cm. Segmenti treba da budu odsječeni pod pravim uglom radijalno u odnosu na sredinu gol linije. Mjere zaobljenih segmenata se uzimaju preko spoljašnjeg luka (Slika 5).
- d. Linija sedmerca dužine 1 metar povučena je direktno ispred gola, a paralelno sa gol-linijom, na udaljenosti od 7 metara, od zadnje ivice gol-linije, do prednje ivice linije od 7 metara (Slika 5).
- e. Granična linija za golmana (linija 4 metara) povučena je direktno ispred gola i dugačka je 15 cm. Paralelna je i 4 metara udaljena od gol linije, mjereno od zadnje ivice gol linije, do prednje ivice linije 4 metara, što znači da su širine obje linije uključene u ovu mjeru.
- f. Okolo terena za igru treba da se nalazi sigurnosna zona najmanje 1 metar duž aut linija i 2 metra iza gol-linije.
- g. Gol (slika 2) je postavljen u centru svake gol-aut linije. Golovi moraju biti čvrsto fiksirani za pod ili zidove iza golova. Unutrašnje mjere gola su 3 metra širine i 2 metra visine. Okvir gola mora biti pravougaonog oblika, što znači da će unutrašnje dijagonale su 360, 5 cm (maksimalno 361 - minimalno 360 cm, kod istog gola razlika dijagonala mora biti maksimalno 0, 5 cm).

Zadnja strana stativa će biti u liniji sa zadnjom ivicom gol linije (i gol aut linije), što znači da je prednja strana stativa postavljena 3 cm ispred unutrašnje strane gol-aut linije.

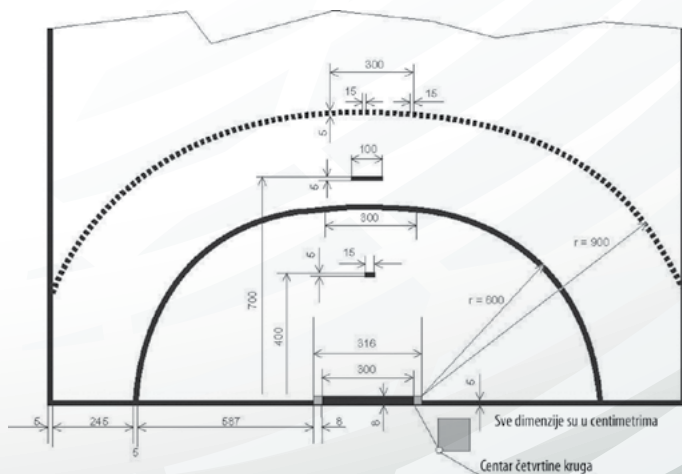
Stativa i prečka koja ih spaja, moraju biti od istog materijala (npr: drvo, laki metal ili sintetički materijal) i moraju biti uokvirene, kroz polja od po 8 cm sa zaobljenim ivicama, sa radijusom

od 4 ± 1 mm. Sa tri strane koje su vidljive sa terena, polja stativa i prečke moraju biti obojene u dvije boje, koja je u jasnom kontrastu jedna u odnosu na drugu i u odnosu na pozadinu. Dva gola istog igrališta moraju imati iste boje.

Dužina obojenih polja u uglovima između stativa i prečke gola su dužine 28 cm i iste su boje. Sva ostala polja su dužine 20 cm. Gol mora imati mrežu, koja se zove mreža gola, koja mora biti pričvršćena tako, da se lopta bačena u gol ne može odmah odbiti ili proći kroz gol. Ukoliko je potrebno, može se koristiti i dodatna mreža smještena u голу iza gol linije. Razdaljina između gol linije i dodatne mreže treba biti oko 70 cm, a minimalno 60 cm.

- h. Dubina postavljanja mreže u голу bi trebalo da bude na vrhu 0, 9 metara iza gol-linije a 1, 1 metar na dnu, obje mjere imaju toleranciju od $\pm 0, 1$ metar. Veličina otvora na mreži ne bi trebalo da bude veća od 10×10 cm. Mreža mora biti pričvršćena za okvir, a prečka najmanje na svakih 20 cm. Dozvoljeno je da se povezuju mreža i dodatna mreža, ali da lopta ne može proći između dvije mreže.
- i. Iza gola, a u sredini gol-aut linije, na razdaljini od otprilike 1, 5 metar, treba da bude postavljena vertikalna zaštitna mreža dužine od 9-14 metara i visine 5 metara od poda.
- j. U sredini prostora za zamjenu igrača, sa strane jedne aut linije, postavljen je sto za mjerioca vremena. Sto dužine maksimalno 4 metra, treba da bude izdignut 30-40cm iznad poda terena, da bi se osigurala bolja vidljivost sa stola.
- k. Sve mjere bez specifikacije tolerancije moraju da su u saglasnosti sa ISO-Norm (International Standard Organization - ISO 27681:1989).
- l. Golovi za rukomet su standardizovani od strane Evropskog Komiteta za Standardizaciju, CEN (Comité Européen de Normalisation). Kao EN 749 u vezi sa EN 202. 10-1

Dijagram 5: Golmanov prostor i okruženje

BILJEŠKE:

BILJEŠKE:

